

Projekt z dnia 24 maja 2010 r.

Założenia
do projektu ustawy o zmianie
ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach
oraz o zmianie niektórych innych ustaw

1. Wprowadzenie

1.1 Cel projektowanej ustawy

Celem wprowadzenia zmian w obowiązujących przepisach o utrzymaniu czystości i porządku w gminach jest:

- 1) uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi;
- 2) prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych „u źródła”;
- 3) zmniejszenie ilości odpadów komunalnych, w tym odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów;
- 4) zwiększenie liczby nowoczesnych instalacji do odzysku, w tym recyklingu, oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych w sposób inny niż składowanie odpadów;
- 5) całkowite wyeliminowanie nielegalnych składowisk odpadów, a tym samym zmniejszenie zaśmiecenia w szczególności lasów i terenów rekreacyjnych;
- 6) prowadzenie właściwego sposobu monitorowania postępowania z odpadami komunalnymi zarówno przez właścicieli nieruchomości, jak i prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
- 7) zmniejszenie dodatkowych zagrożeń dla środowiska wynikających z transportu odpadów komunalnych z miejsc ich powstania do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania, przez podział województw na regiony gospodarki odpadami, w ramach których prowadzone będą wszelkie czynności związane gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Mając na względzie konieczność osiągnięcia powyższych celów niezbędne jest przeprowadzenie zmian w obowiązującym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi. Proponowane w przedmiotowym projekcie założeń rozwiązania dają gminom możliwość przejęcia, w drodze uchwały, obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania wytworzonymi przez nich odpadami komunalnymi. Jednocześnie, wzmocnione zostaną funkcje kontrolne gmin, które w sposób kompleksowy będą mogły monitorować działania podejmowane zarówno przez właścicieli nieruchomości, a także przez odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Ponadto, gminy wchodzące w skład regionów gospodarki odpadami komunalnymi, określonych w wojewódzkich planach gospodarki odpadami, będą obowiązane do budowy i utrzymania instalacji do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, pozostałości po sortowaniu odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania oraz odpadów zielonych. W celu realizacji nałożonych na nie zadań, gminy będą wyłaniały w drodze przetargu, podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Podjęcie takich działań pozwoli tym samym zwolnić właścicieli nieruchomości z obowiązku podpisywania umów na odbieranie odpadów komunalnych z podmiotami prowadzącymi działalność w tym zakresie. Za przejęcie powyższych obowiązków gmina będzie pobierała od właścicieli nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, która będzie uwzględniała koszty odbierania, transportu, zbierania, odzysku, w tym recyklingu, a także unieszkodliwiania odpadów zgodnie z obowiązującą hierarchią postępowania z odpadami. Gmina może podjąć również decyzje o przejęciu obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie odbierania odpadów komunalnych wyłącznie od mieszkańców pozostawiając możliwość zawierania umów na odbieranie odpadów komunalnych pomiędzy przedsiębiorcą odbierającym odpady komunalne a firmami prowadzącymi działalność na terenie gminy.

Należy jednak podkreślić, że w przypadku gmin, które nie podejmą uchwały przejmującej obowiązki właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości będą funkcjonowały na

dotychczasowych zasadach, z tym że podmioty te będą zobowiązane do rozliczania się z gminą ze sposobów zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych, a tym samym z osiągniętych, określonych w drodze rozporządzenia, poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych oraz z redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów.

Przyjęcie takich rozwiązań, powinno przyczynić się do zwiększenia osiąganych poziomów wyznaczonych przepisami Unii Europejskiej, a także pozytywnie wpłynąć na rozwój regionalny i dać podstawy do stworzenia nowych miejsc pracy.

Należy również zaznaczyć, że w świetle proponowanych rozwiązań systemowych, gmina została wyposażona w instrumenty pozwalające jej na kierowanie strumieniem zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych do instalacji do zagospodarowania odpadów funkcjonujących w ramach regionów, wyznaczonych w wojewódzkich planach gospodarki odpadami, co jednocześnie zapewni tym instalacjom niezbędny strumień odpadów.

Ponadto, w wojewódzkim planie gospodarki odpadami zostaną wskazane miejsca (lokalizacje) gdzie mają powstawać nowe instalacje do zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych, do których mają być dostarczane odpady z danego regionu.

Odnosząc się do słabych stron obecnego systemu, wprowadzony zostanie również, zarówno dla gmin, prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, jak i marszałek województwa, obowiązek składania sprawozdań z realizacji powierzonych im zadań.

Nowy projektowany system gospodarki odpadami daje szansę administracji samorządowej do podjęcia działań na jej terenie, a do ich realizacji niezbędne są środki finansowe, które zapewni opłata za usługi zagospodarowania odpadów pobierana od mieszkańców.

1.2 Aktualny stan stosunków społecznych w dziedzinie, której ma dotyczyć projektowana ustawa

Przepisy prawa określają obowiązki poszczególnych uczestników systemu zagospodarowania odpadów komunalnych, to jest: właścicieli nieruchomości, gmin, przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

1) obowiązkiem właścicieli nieruchomości jest:

- a) zapewnienie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości w szczególności przez wyposażenie nieruchomości w urządzenia służące do gromadzenia odpadów komunalnych oraz utrzymywanie tych urządzeń w odpowiednim stanie sanitarnym, zbieranie powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, a także pozbywanie się tych odpadów komunalnych z terenu nieruchomości w sposób zgodny z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, z późn. zm.) i przepisami odrębnymi,
- b) zawarcie umowy na usługę polegającą na odbieraniu powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych z podmiotem, posiadającym zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości lub gminną jednostką organizacyjną oraz przedstawienie na żądanie gminy dowodu wnoszenia opłat za powyższą usługę,
- c) ponoszenie opłat za odbieranie odpadów komunalnych na rzecz podmiotów prowadzących działalność w tym zakresie,
- d) selektywne zbieranie zarówno zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, jak i zużytych baterii oraz zużytych akumulatorów, a także umieszczanie tych odpadów w odpowiednich pojemnikach, zgodnie z ustawą

z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.) oraz z ustawą z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. Nr 79, poz. 666)¹⁾;

- 2) Obowiązkiem samorządu gminnego jest²⁾:
- a) zapewnienie czystości i porządku na terenie gminy oraz stworzenie warunków niezbędnych do ich utrzymania,
 - b) uchwalenie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, który jest aktem prawa miejscowego; regulamin powinien być dostosowany do gminnego planu gospodarki odpadami i szczegółowo określać reguły utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące:
 - zbierania i odbierania w sposób selektywny odpadów komunalnych, w tym powstających w gospodarstwach domowych odpadów niebezpiecznych, odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych baterii i zużytych akumulatorów oraz odpadów z remontów,
 - rodzaju i minimalnej pojemności urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych urządzeń i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym,
 - częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego,
 - maksymalnego poziomu odpadów komunalnych ulegających biodegradacji dopuszczonych do składowania na składowiskach odpadów,
 - c) określenie przez radę gminy w drodze uchwały, górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi polegające na odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, z uwzględnieniem niższych stawek, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny,
 - d) zorganizowanie systemu odbierania odpadów komunalnych dla wszystkich mieszkańców gminy, jeżeli na jej terenie nie działają przedsiębiorcy odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości,
 - e) prowadzenie ewidencji umów zawartych przez właścicieli nieruchomości z przedsiębiorcami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
 - f) przejęcie przez radę gminy, w drodze uchwały, na podstawie akceptacji mieszkańców wyrażonej w przeprowadzonym uprzednio referendum gminnym, obowiązków przedsiębiorców związanych z odbieraniem i transportem odpadów komunalnych, od właścicieli nieruchomości; wraz z przejęciem tych obowiązków

¹⁾ Należy jednak zauważyć, że w rzeczywistości nie wszyscy właściele nieruchomości posiadają podpisane umowy z przedsiębiorcami odbierającymi odpady komunalne. Często też umowy te są podpisywane na zaniżoną ilość odpadów komunalnych. Ponadto większość właścicieli nieruchomości nie prowadzi selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób określony w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

²⁾ W większości przypadków przepisy dotyczące objęcia wszystkich mieszkańców systemem odbierania odpadów komunalnych, prowadzenie ewidencji umów zawieranych pomiędzy właścicielami nieruchomości a przedsiębiorcami odbierającymi te odpady są przepisami, które nie są realizowane oraz nie są egzekwowane. Gminy, które zdecydowały się przeprowadzić referendum gminne w sprawie przejęcia obowiązków od właścicieli nieruchomości związanych z gospodarowaniem odpadami nie są w stanie uzyskać ich ważności ze względu na zbyt niską frekwencję mieszkańców. Należy również zauważyć, że gminy pomimo przepisów dających im uprawnienia do kontroli działalności przedsiębiorcy prowadzącego działalność związaną z odbieraniem odpadów komunalnych jej nie prowadzą.

rada gminy ustali opłatę ponoszoną przez właścicieli nieruchomości za ich wykonywanie,

- g) zorganizowanie odbierania odpadów komunalnych w przypadku właściciela nieruchomości, który nie zawarł umowy na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości; gmina obciąży go wówczas opłatą nałożoną w drodze decyzji i organizuje odbieranie odpadów komunalnych z danej nieruchomości,
- h) wydawanie przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta - z urzędu - decyzji ustalających szczegółowe obowiązki właścicieli nieruchomości, w przypadku gdy nie podpisują oni umowy na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, w decyzji jest określony:
 - obowiązek uiszczania opłat za odbieranie odpadów komunalnych,
 - wysokość i termin uiszczania opłaty za odbieranie odpadów komunalnych,
 - sposób i terminy udostępniania urządzeń do gromadzenia odpadów w celu ich opróżnienia,
- i) wydawanie przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, w drodze decyzji, zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, w których określa się miejsca odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami; zezwolenia te często są kwestionowane ze względu na wskazywane tam konkretne instalacje do unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- j) określanie w drodze uchwały rady gminy i podawanie do publicznej wiadomości wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości ubiegający się o uzyskanie zezwolenia, uwzględniając:
 - opis wyposażenia technicznego niezbędnego do realizacji zadań,
 - miejsca odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami,
- k) objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych,
- l) stworzenie odpowiednich warunków do funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, który będzie umożliwiał:
 - ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - wydzielanie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych,
 - osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych,
- m) budowa, utrzymanie i eksploatacja własnych lub wspólnych z innymi gminami lub przedsiębiorcami instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych albo stworzenie odpowiednich warunków organizacyjnych i logistycznych do budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez przedsiębiorców,
- n) ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania przez prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz wskazywanie odpowiednich metod zagospodarowania odpadów komunalnych, innych niż składowanie:

- do dnia 31 grudnia 2010 r. - do nie więcej niż 75 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- do dnia 31 grudnia 2013 r. - do nie więcej niż 50 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- do dnia 31 grudnia 2020 r. - do nie więcej niż 35 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji

w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,

- o) tworzenie punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, wskazywanie lokalizacji, w których mogą być prowadzone akcje odbierania zużytego sprzętu od mieszkańców gminy oraz podejmowanie działań informacyjnych i edukacyjnych w tym zakresie,
 - p) tworzenie przez gminy z danego regionu, wskazanego w wojewódzkim planie gospodarki odpadami, struktur ponadgminnych w celu realizacji regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów (zgodnie z Krajowym planem gospodarki odpadami 2010 z dnia 29 grudnia 2006 r. (M.P. z 2006 r., Nr 90, poz. 946) (Kpgo 2010));
- 3) obowiązkiem przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz gminnych jednostek administracyjnych realizujących zadania w zakresie odbierania odpadów komunalnych jest³⁾:
- a) uzyskanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (z wyjątkiem gminnych jednostek organizacyjnych),
 - b) odbieranie od właściciela nieruchomości zmieszanych oraz selektywnie zebranych odpadów komunalnych, w tym powstających w gospodarstwach domowych odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych oraz odpadów z remontów,
 - c) przekazywanie odebranych od właścicieli nieruchomości odpadów komunalnych w celu dalszego ich zagospodarowania podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów posiadającym stosowne decyzje,
 - d) przekazywania organom gminy informacji o zawartych umowach z właścicielami nieruchomości oraz sprawozdań dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi,
 - e) selektywne odbieranie odpadów oraz ograniczanie ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania,
 - f) przestrzeganie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

³⁾ W rzeczywistości większość przedsiębiorców odbierających odpady komunalne posiada odpowiednie zezwolenia, jednak wypełnianie przepisów tych zezwoleń pozostawia wiele do życzenia, w szczególności odnosi się to do przekazywania odpadów komunalnych do wskazanych w zezwoleniu instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych.

1.3 Aktualny stan prawny w dziedzinie, której ma dotyczyć projektowana ustawa

Aktualnie problematyka gospodarowania odpadami komunalnymi, oprócz uregulowania w ustawie o odpadach, jest uregulowana przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, z późn. zm.). Ustawa ta określa utrzymywanie czystości i porządku na terenie gminy jako zadanie własne gminy, która jest obowiązana do jego realizacji w szczególności przez tworzenie warunków niezbędnych do prawidłowego zagospodarowania odpadów komunalnych powstających na jej terenie. Przedmiotowa ustawa określa również obowiązki właścicieli nieruchomości w zakresie prawidłowego gromadzenia odpadów komunalnych na terenie nieruchomości i pozbywania się tych odpadów oraz określa warunki udzielania zezwoleń na świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Problematyka gospodarowania odpadami komunalnymi jest także uregulowana w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.). Rozdział 3a ustawy o odpadach określa zadania własne gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, które polegają w szczególności na zapewnieniu objęcia wszystkich mieszkańców gminy systemem odbierania odpadów komunalnych w taki sposób, aby było możliwe ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, wydzielenie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych oraz osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych. Ponadto gminy zostały zobligowane do zapewnienia warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska.

Art. 35 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607, z późn. zm.) stanowi, że wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany do sporządzenia i przekazania do marszałka województwa rocznego sprawozdania zawierającego informacje o rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych zebranych przez gminę lub podmiot działający w ich imieniu oraz rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych przekazanych przez gminę (związek gmin) lub podmiot działający w ich imieniu do odzysku i recyklingu. Ponadto wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany do przechowywania przez 5 lat dokumentów potwierdzających przekazanie odpadów opakowaniowych do odzysku i recyklingu.

Zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym zabronione jest umieszczanie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego łącznie z innymi odpadami. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach zakazuje zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych wraz z innymi odpadami w tym samym pojemniku (art. 46).

Podstawowe założenia funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi w Rzeczypospolitej Polskiej zawarte są w Kpgo 2010, który określa system rozwiązań regionalnych uwzględniając wszystkie niezbędne elementy tej gospodarki w danych warunkach lokalnych. Zgodnie z Kpgo 2010 podstawą gospodarki odpadami komunalnymi powinny stać się zakłady zagospodarowania odpadów (zso), które będą obsługiwały regiony gospodarki odpadami komunalnymi określone w wojewódzkich planach gospodarki odpadami. W powyższym dokumencie określono również wymagania jakie powinien spełniać zso, w szczególności w zakresie najlepszej dostępnej techniki (BAT).

W ramach regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi powinny być realizowane działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów komunalnych, selektywnego zbierania odpadów komunalnych zgodnie z wytycznymi Kpgo 2010, przetwarzania odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania, składowania przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych, w tym budowa regionalnych zso wraz z rekultywacją zamkniętych składowisk odpadów znajdujących się w obszarze oddziaływania zso. W Kpgo 2010 zostały zawarte również wytyczne dotyczące wskazania frakcji odpadów komunalnych, które powinny być zbierane i odbierane w sposób selektywny:

- 1) odpady zielone z ogrodów i parków;
- 2) papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma);
- 3) odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe;
- 4) tworzywa sztuczne i metale;
- 5) zużyte baterie i akumulatory;
- 6) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- 7) przeterminowane leki;
- 8) chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe);
- 9) meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- 10) odpady budowlano-remontowe.

1.4 Wady obowiązującego systemu gospodarki odpadami komunalnymi

Poniżej przedstawiono wady obecnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, które mogą skutkować niewywiązaniem się Rzeczypospolitej Polskiej z wymagań zawartych w prawie Unii Europejskiej:

- 1) system odbierania odpadów komunalnych nie obejmuje wszystkich mieszkańców gminy (w szczególności na obszarach wiejskich);
- 2) brak zapewnienia osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu oraz zmniejszenia ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska;
- 3) gmina ma utrudnione możliwości monitorowania sposobu postępowania z odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości i przedsiębiorców, o czym świadczy zwiększenie ilości nielegalnych wysypisk odpadów;
- 4) postępowanie przedsiębiorców z odebranymi odpadami komunalnymi nie jest prowadzone zgodnie z obowiązującą hierarchią postępowania z odpadami;
- 5) aktualny system nie stymuluje konieczności budowy nowych instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania zmieszanych odpadów komunalnych w sposób inny niż składowanie.

1.5 Potrzeba i cel uchwalenia projektowanej ustawy

Ze względu na fakt, że mimo przepisów prawnych obligujących do selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz składowania wyłącznie odpadów poddawanych uprzednio procesom przekształcania fizycznego, chemicznego bądź biologicznego nadal głównym sposobem zagospodarowania zmieszanych odpadów jest ich składowanie bez uprzedniego przetworzenia, konieczne jest wprowadzenie zmian systemowych, które zapobiegą nieprawidłowemu pozbywaniu się odpadów przez ich wytwórców.

W Polsce nadal podstawowym sposobem postępowania z odebranymi odpadami komunalnymi jest ich deponowanie na składowiskach. W latach 2006 - 2008, według GUS, dotyczyło to, odpowiednio: 91,0%, 90,2% i 86,6% zebranych odpadów komunalnych. Dla porównania, w 2007 r. w całej Unii Europejskiej na składowiskach deponowano średnio 47,0% zebranych odpadów, przy czym w niektórych krajach (Niemcy, Holandia, Belgia, Dania, Szwecja) udział ten już w 2006 r. był niższy niż 10,0%, z uwagi na poddawanie zbieranych odpadów procesom spalania, recyklingu i odzysku.

W 2008 r. w całym kraju średni udział odpadów komunalnych, zagospodarowanych w sposób inny niż składowanie, wynosił 13,4%, w tym odpadów komunalnych ulegających biodegradacji

6,5% ogólnej masy zebranych odpadów. Udział ten znacząco odbiegał od wymagań Unii Europejskiej, które - jak wyliczono w Kpgo 2010 - zobowiązują Polskę m.in. do ograniczenia w 2010 r. o 2,5 mln Mg, deponowanych na składowiskach, odpadów ulegających biodegradacji, stanowiących 20,5% prognozowanych wówczas do wytworzenia odpadów komunalnych.

Analizując funkcjonujące instalacje na terenie kraju do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji, należy stwierdzić że zarówno ich ilość jak i możliwości przetwórcze nie są w stanie zapewnić wymaganej redukcji tego rodzaju odpadów. W planach gospodarki odpadami znajdują się odpowiednie zapisy wskazujące na potrzeby działań organizacyjnych (rozszerzenie systemu selektywnego zbierania) i inwestycyjnych (budowa zakładów przekształcania odpadów). Aby zrealizować te zapisy, niezbędne jest, więc zdynamizowanie i przyspieszenie działań zmierzających do realizacji zaplanowanych inwestycji tak, aby można było bez większych trudności osiągnąć wymagane poziomy redukcji właściwe dla 2013 r.

Jednocześnie należy podkreślić, że brak podejmowania działań zgodnych z planami gospodarki odpadami, zmierzających do redukcji odpadów ulegających biodegradacji deponowanych na składowiska, ma swoją przyczynę w przeświadczeniu, że w gminach o przewadze ludności wiejskiej odpady takie są w całości wykorzystywane, więc nie ma potrzeby podejmowania dodatkowych inwestycji. Kolejną przyczyną braku działań w regionach, jest podejście prywatnych przedsiębiorców do budowy instalacji przetwarzania odpadów. Odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości na ogół nie są zainteresowani budową instalacji do zagospodarowania odpadów. Niekiedy podejmowano budowę sortowni odpadów zmieszanych jako samodzielnej instalacji do odzysku surowców wtórnych, co jest technologicznie nieuzasadnione, bowiem frakcja surowca uzyskana przy sortowaniu odpadów zmieszanych wynosi ok. 8 % i nie stanowi znaczącego udziału. Przyjmowano jako zasadę jak największy rozmiar oczka sita, tak aby frakcja podsitowa stanowiła jak największą masę. Frakcja podsitowa jest bowiem wykorzystywana na składowisku odpadów do przysypki w procesie odzysku R14, a więc przedsiębiorca nie ponosi za nią żadnych opłat. To, że w tak uzyskanej frakcji jest ponad 30 % odpadów ulegających biodegradacji nie ma dla przedsiębiorców żadnego znaczenia.

Należy również zauważyć, że brak właściwego nadzoru ze strony organów wykonawczych gmin nad wykonywaniem obowiązków przez właścicieli nieruchomości zwiększa ryzyko nielegalnego pozbywania się przez nich odpadów komunalnych do środowiska.

Aktualnie w Rzeczypospolitej Polskiej brak jest przedsiębiorców, którzy podejmowaliby inicjatywę budowy nowych instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych, w szczególności instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych bądź instalacji do termicznego przekształcania odpadów. Taki stan rzeczy ma miejsce mimo dostępności środków finansowych, jakie można uzyskać na powyższe działania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) bądź z funduszy UE.

Brak zainteresowania ze strony przedsiębiorców rozwojem tego sektora gospodarki wynika z faktu, że w chwili obecnej opłacalność budowy i eksploatacji instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych stoi pod znakiem zapytania, ze względu na brak możliwości zapewnienia stałego strumienia odpadów komunalnych mogącego zasilać wybudowaną instalację. Wprowadzając zmiany do obecnie funkcjonującego systemu należy uwzględnić zatem wszystkie przesłanki przemawiające za tym, żeby zachęcić przedsiębiorców do angażowania się w budowę nowych instalacji wskazanych w wojewódzkich planach gospodarki odpadami, dzięki którym Rzeczpospolita Polska będzie mogła wykazać wzrost ilości odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi, w tym recyklingowi, bądź odpadów kierowanych do mechaniczno-biologicznego lub termicznego przekształcania odpadów.

Należy również zauważyć, że Rzeczpospolita Polska przystępując do UE zobowiązała się do zmiany obowiązującego stanu gospodarki odpadami, w szczególności przez zmniejszenie ilości zmieszanych odpadów komunalnych kierowanych na składowiska odpadów, jak i osiągnięcie odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych. Rzeczpospolita Polska jako kraj członkowski UE, zobowiązana została, w szczególności

przepisami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów (Dz. Urz. WE L 312 z 22.11.2008, str. 3) do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzi i środowiska przed szkodliwymi skutkami spowodowanymi przez działania z zakresu gospodarowania odpadami, poprawy skuteczności gospodarowania odpadami, zachowania zasobów naturalnych, zapewnienia odpowiedniego unieszkodliwiania oraz odzysku odpadów oraz ograniczenia wytwarzania odpadów. Również z przepisów dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. UE L 182 z 16.07.1999 r., str. 1, z późn. zm.) wynika konieczność ograniczenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Jednocześnie, w aktualnym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi brak jest poprawnego monitorowania sposobu postępowania z odpadami komunalnymi zarówno przez właścicieli nieruchomości, jak i prowadzących działalność w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Ponadto mając na względzie, że do końca 2009 r. powinny zostać zamknięte wszystkie składowiska niespełniające wymogów ochrony środowiska, niezbędna jest zmiana sposobu zagospodarowania odpadów komunalnych.

Mimo, iż w obowiązujących przepisach wprowadzone zostały regulacje nakładające obowiązki zarówno na właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, a także na organy administracji publicznej, w tym samorządy gminne, powiatowe i wojewódzkie, nie są one w pełni przestrzegane bądź są mylnie interpretowane. Dotychczasowa praktyka wykazuje, że podmiotami, które decydują o sposobie zagospodarowania odpadów są przedsiębiorcy odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. W praktyce podmioty te, mimo składanych deklaracji, nie są zainteresowane budową nowych instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych, w sposób inny niż składowanie, gdyż składowanie wymaga najmniejszych nakładów finansowych i technicznych.

Należy również podkreślić, że istotne znaczenie dla rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Rzeczypospolitej Polskiej ma również interpretacja obowiązujących przepisów prawnych, w szczególności przez sądy powszechne, które umarzają postępowania w sprawach dotyczących niewłaściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, ze względu na niską społeczną szkodliwość tych czynów, oraz przez zarzuty, że wskazywanie w regionie jednej instalacji do odzysku lub odpowiedniego unieszkodliwiania odpadów komunalnych ma negatywny wpływ na konkurencyjność. Działania takie skutkują brakiem możliwości wdrażania innowacyjnych technologii zagospodarowania odpadów.

Brak podjęcia działań, mających na celu zmianę obecnego stanu gospodarki odpadami komunalnymi, budzi duże obawy co do dotrzymania terminów realizacji zadań nałożonych na Rzeczpospolitą Polską przez UE, dotyczących: m.in. zmniejszenia ilości zmieszanych odpadów komunalnych kierowanych na składowiska odpadów, jak i osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych. Zadania te wynikają z następujących przepisów UE:

- 1) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów (Dz. Urz. WE L 312 z 22.11.2008, str. 3 - 30), zwanej dalej „dyrektywą ramową 2008/98/WE”, w której Polska jest zobowiązana do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzi i środowiska przed szkodliwymi skutkami spowodowanymi przez działania z zakresu gospodarowania odpadami, poprawy skuteczności gospodarowania odpadami, zachowania zasobów naturalnych, zapewnienia odpowiedniego unieszkodliwiania oraz odzysku odpadów oraz ograniczenia wytwarzania odpadów, w szczególności:
 - do 2015 r. należy wprowadzić selektywne zbieranie odpadów przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło;

- do 2020 r. ponowne wykorzystanie i recykling odpadów, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło pochodzących z gospodarstw domowych i w miarę możliwości z innych źródeł, pod warunkiem, że te strumienie odpadów są podobne do odpadów pochodzących z gospodarstw domowych, osiągnię minimum 50 %;
 - do 2020 r. ponowne wykorzystanie, recykling i inne sposoby odzyskiwania materiałów, w odniesieniu do innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, minimum 70 % ilości wytworzonych odpadów;
- 2) art. 5 dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. UE L 182 z 16.07.1999 r., str. 1 – 19, z późn. zm.), zgodnie z którym Polska zobowiązana jest do ograniczenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania:
- do dnia 16 lipca 2010 r. – musi nastąpić ograniczenie do nie więcej niż 75 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji;
 - do dnia 16 lipca 2013 r. – musi nastąpić ograniczenie do nie więcej niż 50 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji;
 - do dnia 16 lipca 2020 r. – musi nastąpić ograniczenie do nie więcej niż 35 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji
- w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.;
- 3) art. 6 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 1994/62/WE z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz. Urz. UE L 365 z 31.12.1994 r., str. 10 – 23, z późn. zm.), który mówi o tym, że Polska jest zobowiązana osiągnąć określone poziomy odzysku - min. 60 % (w tym recyklingu - min. 55 %) odpadów opakowaniowych oraz ograniczyć ilości odpadów przeznaczonych do składowania.

W związku z powyższym, należy podjąć jak najszybciej działania umożliwiające dostosowanie obecnego systemu gospodarki odpadami do wymagań UE.

Reasumując, wydaje się konieczne wprowadzenie jasno sprecyzowanych zmian do obecnego systemu, które w radykalny sposób powinny wpłynąć na zmianę gospodarowania odpadami komunalnymi w Rzeczypospolitej Polskiej, tak aby zapewnić prawidłowe gromadzenie i przekazywanie odpadów komunalnych przez mieszkańców i innych wytwórców oraz zagospodarowanie jak największej ilości tych odpadów metodami innymi niż składowanie.

1.6 Możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do uchwalenia projektowanej ustawy środków osiągnięcia celu

Polska jako kraj członkowski UE, jest zobowiązana do dostosowania prawa krajowego do wymagań UE, która w kwestiach odpadów komunalnych nakłada na Polskę konieczność osiągnięcia określonych poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych oraz redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów.

Ze względu na aktualne przepisy prawne, które mają charakter ogólny i nie precyzują szczegółowo celów w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w sposób umożliwiający realizację unijnych zobowiązań, bez natychmiastowych zmian systemowych Polska nie rozwiąże problemów związanych m.in. z coraz większym zaśmieceniem kraju, czy też powstawaniem dzikich wysypisk odpadów, a tym samym nie wywiąże się z zobowiązań w stosunku do UE.

W chwili obecnej, zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2007 zostało zebranych 10082,6 tyś. Mg odpadów komunalnych, z czego zaledwie 5,09 % zostało zebranych w sposób selektywny, 2,75 % odpadów komunalnych poddano procesom biologicznego przekształcania, 0,41 % odpadów komunalnych termicznie unieszkodliwiono,

a 90,23 % odpadów komunalnych zdeponowano na składowiskach. Natomiast, w roku 2008 sytuacja praktycznie nie uległa zmianie, ponieważ zebrano 10036 tys. Mg odpadów komunalnych, z czego w sposób selektywny zaledwie 6,8 % odpadów komunalnych, procesom biologicznego przekształcania poddano 2,61 % odpadów komunalnych, 0,62 % odpadów komunalnych termicznie unieszkodliwiono, a 86,6 % odpadów komunalnych zdeponowano na składowiskach. W związku z powyższym, należy stwierdzić, że dotychczasowe regulacje prawne nie stwarzają podstaw prawnych do zwiększenia ilości odpadów komunalnych zbieranych w sposób selektywny, a tym samym do zmniejszenia ilości odpadów kierowanych na składowiska.

Ponadto, w świetle obowiązujących przepisów, ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.) reguluje kwestie dotyczące odpadów, w tym bezpośrednio w art. 16 a ustawy wyznacza zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Należy jednak stwierdzić, że są to przepisy stwarzające jedynie ramy systemu gospodarki odpadami, które nie odzwierciedlają sposobów ich realizacji. Precyzyjne rozwiązania systemowe powinny być zawarte w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r., Nr 236, poz. 2008, z późn. zm.), jednak również ta ustawa zawiera zbyt ogólne przepisy, które nie wskazują jednoznacznie celów gospodarki odpadami komunalnymi, a także nie odzwierciedlają rozwiązań określonych w Kpgo 2010, na podstawie których w wojewódzkich planach gospodarki odpadami zostały zaprojektowane regiony, w ramach których realizowane są regionalne zakłady gospodarki odpadami.

Należy również zaznaczyć, że sądy powszechne orzekając za wykroczenia naruszające przepisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, m.in. za brak umowy na odbieranie odpadów komunalnych, nie wymierzają kary grzywny, powołując się często na niską społeczną szkodliwość tych czynów, co powoduje, że wielu mieszkańców wytwarzających odpady komunalne nie zawiera tych umów i pozbywa się tych odpadów w sposób niewłaściwy. W związku z powyższym, w proponowanych rozwiązaniach systemowych proponuje się wzmocnienie kontroli przestrzegania przepisów w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, wprowadzenie administracyjnych kar pieniężnych w miejsce niektórych wykroczeń, co powinno zwiększyć ich skuteczność oraz określenie wymagań środowiskowych, których niedopełnienie w określonych wypadkach będzie skutkowało cofnięciem zezwolenia lub rozwiązaniem umowy na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zawartej pomiędzy gminą a przedsiębiorcą odbierającym odpady komunalne.

Jednocześnie należy podkreślić, że obecne mało precyzyjne przepisy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi powodują powstanie sporów interpretacyjnych dotyczących możliwości wskazania konkretnych instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych, co nie pozwala na zapewnienie tym instalacjom strumienia zmieszanych odpadów komunalnych.

Wobec powyższego, brak jest alternatywy dla uchwalenia projektowej ustawy i niezbędna jest zmiana prawodawstwa.

1.7 Podmioty, na które ma oddziaływać projektowana ustawa

- 1) wytwórcy odpadów komunalnych – osoby fizyczne, przedsiębiorcy i jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami;
- 2) podmioty gospodarujące odpadami komunalnymi – odbierający odpady komunalne, podmioty prowadzące działalność w zakresie odzysku, w tym recyklingu, lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 3) organy administracji publicznej - organy ochrony środowiska, do zadań których należy planowanie gospodarki odpadami, w tym odpadami komunalnymi:

- a) wójt, burmistrz lub prezydent miasta:
 - monitoruje system gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy,
 - przeprowadza kontrole u właścicieli nieruchomości na terenie ich posesji oraz u prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w zakresie prawidłowej realizacji zadań powierzonych tym podmiotom,
 - sporządza sprawozdania z realizacji powierzonych zadań i przekazuje je marszałkowi województwa oraz Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska,
- b) marszałek województwa:
 - wskazuje w wojewódzkim planie gospodarki odpadami instalacje, do których będą kierowane zmieszane odpady komunalne oraz odpady ulegające biodegradacji,
 - weryfikuje roczne sprawozdania z realizacji zadań gminy z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi przedkładane przez gminy, sporządza zbiorcze sprawozdanie z realizacji zadań gmin w danym województwie oraz zamieszcza je w bazie danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami, a także przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska
- c) wojewódzki inspektorat ochrony środowiska
 - nakłada na gminy administracyjne kary pieniężne.

1.8 Przewidywane skutki finansowe uchwalenia projektowanej ustawy i źródła ich pokrycia

Proponowane w przedmiotowych założeniach rozwiązania będą w dużej mierze uzależnione od decyzji rady gminy, która podejmując stosowną uchwałę będzie miała możliwość przejęcia obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie odbierania odpadów komunalnych, bez konieczności przeprowadzania referendum. Jednocześnie, bez względu na decyzję rady gminy o podjęciu ww. uchwały, projektowane przepisy wzmocnią funkcje kontrolne gmin umożliwiające bardziej rygorystyczne traktowanie podmiotów nieprawidłowo postępujących z odpadami komunalnymi.

Źródłem finansowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi będzie opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi wnoszona przez właścicieli nieruchomości, która w zależności od modelu systemu funkcjonującego w danej gminie będzie pobierana przez gminę lub wybrany bezpośrednio przez właścicieli nieruchomości podmiot odbierający odpady komunalne. Opłata ta będzie uwzględniała w szczególności koszty odbierania, transportu, zbierania, odzysku, w tym recyklingu oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Ponadto, w przypadku gmin, które przejmą obowiązki właścicieli nieruchomości, z opłaty tej będą pokrywane koszty stworzenia i utrzymania przez gminę punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w szczególności: zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych baterii, przeterminowanych leków, chemikaliów, w tym farb, rozpuszczalników i olejów odpadowych, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlano-remontowych, zużytych opon, do których właściciele nieruchomości mogą bezpłatnie oddawać powyższe odpady komunalne. Natomiast pozostałe gminy, które nie podjęły stosownej uchwały, są zobowiązane do tworzenia takich punktów w sposób zapewniający łatwość dostępu wszystkich mieszkańcom.

W gminach, które w drodze uchwały przejmą obowiązki właścicieli nieruchomości opłata ta będzie ustalana w przeliczeniu na mieszkańca danej nieruchomości, przy jednoczesnym uwzględnieniu średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych przez jednego mieszkańca, częstotliwości odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, a także kosztów ich zagospodarowania. Natomiast w przypadku gmin, które nie przejęły obowiązków właścicieli nieruchomości opłata za odbieranie tych odpadów jest ustalana bezpośrednio przez podmioty odbierające odpady komunalne.

Odnosząc się do skutków finansowych przyjęcia proponowanych rozwiązań systemowych, można założyć, że koszty prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zostaną ujęte w kalkulacji stawek opłat naliczanych przez przedsiębiorców na właścicieli nieruchomości. Jednocześnie uwzględniając dotychczasowe doświadczenia gmin, które przejęły obowiązki właścicieli nieruchomości w zakresie odbierania odpadów komunalnych, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, którą zostali obciążeni właściciele nieruchomości zamieszkujący na terenach tych gmin, była niższa w stosunku do opłat ponoszonych przez tych właścicieli przed przejściem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi przez gminy. Należy również zaznaczyć, że zmianie ulegną stawki opłat za składowanie odpadów, które w założeniu powinny być wysokie i niekonkurencyjne w stosunku do innych metod zagospodarowania odpadów, co tym samym powinno przyczynić się do zwiększenia poziomów odzysku i recyklingu oraz redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji. Generalnie zakłada się, że w przypadku odpowiedniego zagospodarowania odpadów w procesach odzysku i recyklingu, w tym termicznego przekształcania odpadów z odzyskiem energii, stawki powinny być niższe niż za składowanie odpadów.

Reasumując stawki opłat pobierane od mieszkańców powinny być zróżnicowane na korzyść selektywnego zbierania odpadów. Należy podkreślić także, że nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi w szczególności będzie dotyczył tych gmin, które w drodze uchwały, przejmą obowiązki właścicieli nieruchomości. Jednocześnie, biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia gmin, które w drodze referendum przejęły obowiązki właścicieli nieruchomości, wynika że opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie tych gmin zmniejszyły się bądź utrzymały na tym samym poziomie. W związku z powyższym nie przewiduje się znacznego wzrostu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

2. Propozycje rozwiązań

- 2.1. Zmiany planowane w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (u.c.p.g.).

Zakres przedmiotowy i podmiotowy

- (1) Poniższe zmiany wprowadzane przez założenia do zmiany ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz zmianie niektórych innych ustaw odnoszą się wyłącznie do zagadnień związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi. Nie odnoszą się one w żaden sposób do zagadnień związanych z opróżnianiem zbiorników bezodpływowych i transportem nieczystości ciekłych, ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz prowadzeniem schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części. W tym zakresie zakłada się, że ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie będzie podlegała zmianie.

- (2) Zakłada się niezmienną zakres przedmiotowy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, a jedynie jego uszczegółowienie. Nowelizacja nie zmieni więc zasadniczo zakres przedmiotowy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Wszystkie sprawy, które są konieczne, aby wprowadzić nowe rozwiązania w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, wykraczające poza zakres zastosowania obecnej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zostaną uregulowane w ustawie o odpadach.
- (3) Ustawa określi więc, jak obecnie, zadania gminy oraz obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące utrzymania czystości i porządku, a także warunki udzielania zezwoleń podmiotom świadczącym usługi w zakresie objętym regulacją ustawy. Dodatkowo ustawa będzie regulowała obowiązki sprawozdawcze gmin oraz uprawnienia kontrolne WIOŚ w stosunku do samorządu gminnego, a także obowiązki prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości związane z osiągnięciem określonych poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych oraz ograniczeniem masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji deponowanych na składowiskach odpadów.

Uszczegółowienie zakresu przedmiotowego ustawy nastąpi poprzez zmianę art. 1 u.c.p.g. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W tym zakresie proponuje się następujące rozstrzygnięcie:

Ustawa określa:

- 1) zadania gminy dotyczące utrzymania czystości i porządku na terenie gminy;
- 2) obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości;
- 3) warunki udzielania zezwoleń podmiotom świadczącym usługi w zakresie objętym regulacją ustawy;
- 4) wymagania środowiskowe dla prowadzących działalność w zakresie odbierania i zagospodarowywania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Zakłada się, że ust. 2 w art. 1 u.c.p.g. ulegnie zmianie i otrzyma następujące brzmienie:

„2. W sprawach dotyczących postępowania z odpadami komunalnymi w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się przepisy o odpadach oraz przepisy innych ustaw szczegółowych.”.

Przyjęcie tego rozwiązania w ustawie pozwoli na wyraźne wskazanie, że ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach jest ustawą, która nie reguluje wszystkich zagadnień związanych z postępowaniem z odpadami komunalnymi, gdyż w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie mają zastosowanie inne regulacje z zakresu gospodarki odpadami, a w szczególności ustawa o odpadach wraz z przyjętą w tej ustawie siatką pojęć.

Przepisy ogólne - Definicje

- (4) W związku z zakładanym dodaniem w art. 1 u.c.p.g. przepisu wskazującego, że w sprawach dotyczących postępowania z odpadami w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się przepisy innych ustaw o odpadach, a więc stosuje się również definicje przyjęte w tych aktach, w szczególności definicje przyjęte w ustawie o odpadach, zakłada się uchylenie punktu drugiego w ustępie pierwszym art. 2 u.c.p.g. (definicja odpadów komunalnych).
- (5) Zakłada się, że w pozostałym zakresie art. 2 u.c.p.g. nie ulegnie zmianie. W szczególności nie przewiduje się zmiany definicji właściciela nieruchomości.

- (6) W rozdziale tym proponuje się wprowadzenie w art. 2 ust. 1 po pkt. 2 pkt. 2a następującej definicji odpadów zielonych:

„2a) odpadach zielonych – rozumie się przez to odpady ulegające biodegradacji, pochodzące z pielęgnacji ogrodów, parków, targowisk, tj. ścinki drzew, gałęzie, trawa, liście i inne odpady podobne, z wyjątkiem odpadów z zamiatania ulic.”

Zadania gmin

- (7) W art. 3 u.c.p.g. zakłada się, że utrzymanie czystości i porządku w gminach będzie nadal należało do obowiązkowych zadań własnych gminy (art. 3 ust. 1 u.c.p.g.).
- (8) W ustępie drugim art. 3 u.c.p.g. zakłada się niezmiennianie przepisów zawartych w pkt 1-9. Z tym, że art. 3 ust. 2 pkt 6a u.c.p.g. otrzyma nowe brzmienie, które poszerzy zakres zastosowania tego przepisu. Proponuje się, aby punkt ten otrzymał następujące brzmienie:

„6a) udostępniają mieszkańcom na stronie internetowej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informacje o:

- a) prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie danej gminy, zawierającej:
 - nazwę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres odbierającego odpady komunalne,
 - miejsca zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych,
- b) osiągniętych, przez prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz gminę, poziomach odzysku i recyklingu oraz redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji deponowanych na składowiskach,
- c) prowadzących punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, zawierającej:
 - nazwę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
 - adres na terenie danej gminy, w których prowadzone są punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz godziny przyjmowania odpadów”;

Zakłada się też wprowadzenie do tego artykułu następujących rozwiązań, które będą wynikały z ogólnej klauzuli zobowiązującej gminy do zapewnienia czystości i porządku na swoim terenie i tworzenia warunków niezbędnych do ich utrzymania, a w szczególności w zakresie:

- 1) dokonywania corocznej analizy stanu gospodarowania odpadami komunalnymi w danej gminie, w tym:
 - a) możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych (odzysk, recykling, unieszkodliwianie),
 - b) potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
 - c) kosztów poniesionych na odbieranie, odzysk, recykling i unieszkodliwianie odpadów komunalnych w danej gminie,

- d) liczby mieszkańców,
 - e) liczby mieszkańców nieobjętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, w imieniu których gmina powinna podjąć działania zastępcze, o których mowa w art. 6 ust. 6 – 10 u.c.p.g..
 - f) ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
 - g) ilości zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy;
- 2) zapewnienia osiągnięcia do 31 grudnia 2019 r. poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych poprzez:
- a) przygotowanie do ponownego użycia i recyklingu odpadów, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych na poziomie minimum 50%,
 - b) przygotowanie do ponownego użycia, recyklingu i innych sposobów odzyskiwania odpadów, w odniesieniu do innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych na poziomie minimum 70%;
- 3) ustanowienia selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w którym selektywne zbieranie będzie obejmować przynajmniej następujące frakcje materiałów tj.: papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło;
- 4) zapewnienie selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji;
- 5) tworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwość dostępu dla wszystkich mieszkańców gminy;
- 5) wskazywania lokalizacji, w których mogą być prowadzone akcje odbierania zużytego sprzętu od mieszkańców gminy;
- 7) podejmowania działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 8) ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania:
- a) do dnia 31 grudnia 2013 r. - do nie więcej niż 50 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - b) do dnia 31 grudnia 2020 r. - do nie więcej niż 35 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji
- w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. ⁴⁾;
- 9) obejmowania wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych;
- 10) nadzorowania prawidłowej realizacji zadań powierzonych prowadzącemu działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, w tym nadzór nad prawidłowym gospodarowaniem odpadami komunalnymi.
- (9) W art. 3 u.c.p.g. zakłada się również wprowadzenie jako obowiązkowego zadania własnego gminy obowiązku budowy i eksploatacji regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów, zgodnie z wyznaczonymi regionami w wojewódzkich planach gospodarki odpadami, we własnym zakresie lub wspólnie z innymi gminami

⁴⁾ Przepisy te zostaną przeniesione z ustawy o odpadach do ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach, tak aby w jednej ustawie znalazły się przepisy dotyczące organizacji i finansowania systemu zbierania/odbierania oraz zagospodarowania odpadów komunalnych, co ułatwi ich stosowanie.

w danym regionie przez utworzenie ponadgminnej struktury organizacyjnej, stanowiącej formę organizacyjno-prawną, taką jak: spółka, związek międzygminny, o którym mowa w przepisach rozdziału 7 ustawy o samorządzie gminnym, czy podmiot utworzony na podstawie umowy zawartej przez gminy. Zakłada się, że środki finansowe na realizację powyższego zadania będą pochodziły ze środków z funduszy ochrony środowiska oraz funduszy pomocowych, jak również po części ze środków własnych. Przewiduje się również możliwość realizacji powyższego zadania przez gminy poprzez nawiązanie współpracy z podmiotami prywatnymi w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego lub samodzielnie przez prywatnych inwestorów. Realizacja inwestycji prowadzona będzie z zachowaniem zasad transparentności i równego traktowania przy wyłanianiu podmiotów.

Jednak obowiązkowe zadanie własne gminy w zakresie budowy instalacji będzie mogło być realizowane przez gminę tylko wtedy gdy zadanie to nie będzie mogło być skutecznie zrealizowane przez przedsiębiorców. Zakłada się również, że jeśli w danym regionie funkcjonuje już instalacja do zagospodarowania odpadów, która mogłaby być elementem zakładu zagospodarowania odpadów, gmina nie podejmuje decyzji o budowie takiej instalacji.

(10) Zakłada się niezmienną przepisów zobowiązujących gminy do prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz umów na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (art. 3 ust. 3 u.c.p.g.).

(11) Przewiduje się dodanie do art. 3 u.c.p.g. upoważnienia do wydania rozporządzenia dla ministra właściwego do spraw środowiska, w którym szczegółowo określi się harmonogram dojścia do docelowych poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych oraz odpadów ulegających biodegradacji. Upoważnienie to powinno otrzymać następujące brzmienie:

Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, minimalne poziomy odzysku i recyklingu odpadów komunalnych oraz redukcji masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, które gmina jest obowiązana osiągnąć w poszczególnych latach, uwzględniając potrzebę tworzenia instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych oraz zwiększania ich efektywności, a także docelowe osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu oraz redukcji masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

(12) Przewiduje się zachowanie zasady, że regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy będzie uchwalany przez radę gminy jako akt prawa miejscowego. W art. 4 u.c.p.g. zmianie więc nie będzie podlegał ust. 1 tego artykułu.

(13) Zmieniony zostanie natomiast zakres przedmiotowy regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy określony w art. 4 ust. 2 u.c.p.g. Zakłada się jednak, że rozwiązania zawarte w art. 4 ust. 2 pkt 1 lit b-c, pkt 2-3, 6-8 u.c.p.g. nie zostaną zmienione.

(14) Zakłada się doprecyzowanie art. 4 ust. 2 pkt 1 lit a u.c.p.g., który reguluje kwestię prowadzenia selektywnego zbierania określonych odpadów komunalnych poprzez dodanie do tego przepisu jeszcze jednego rodzaju odpadu, który ma być obowiązkowo zbierany w sposób selektywny, o odpady zielone. Proponuje się nadanie temu przepisowi następującego brzmienia:

„a) prowadzenie we wskazanym zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w tym powstających w gospodarstwach domowych odpadów niebezpiecznych, odpadów zielonych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych baterii i akumulatorów, przeterminowanych leków i chemikalii, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlano-remontowych i zużytych opon,”.

(15) W związku z planowanym uchynieniem przepisów dotyczących gminnych planów gospodarki odpadami zakłada się zmianę następujących przepisów: art. 4 ust. 2 pkt 5

u.c.p.g. oraz art. 4 ust. 3., które otrzymają brzmienie:

art. 4 ust. 2 pkt 5: „innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami:”

art.4 ust. 3: „Rada gminy dostosuje regulamin do wojewódzkiego planu gospodarki odpadami w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od daty uchwalenia tego planu.”

- (16) Przewiduje się uchylenie art. 4 ust. 2 pkt. 4 u.c.p.g. określającego maksymalne poziomy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji deponowanych na składowiskach odpadów, gdyż przewiduje się, że obowiązek ten będzie wynikał bezpośrednio z ustawy, poprzez dodanie zarówno w obowiązkach podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, jak i obowiązek gminy osiągnięcie tych poziomów.

Obowiązki właściciela nieruchomości

- (17) Proponuje się aby, wprowadzenie do wyliczenia w art. 5 u.c.p.g. otrzymało następujące brzmienie:

Właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku na terenie nieruchomości, w szczególności przez:

W pozostałym zakresie nie przewiduje się zmiany rozstrzygnięć zawartych w art. 5 u.c.p.g.

- (17) Zakłada się pozostawienie zasadniczych obowiązków właściciela nieruchomości zawartych w art. 6 u.c.p.g. W związku z tym, zmianie nie będą podlegały rozstrzygnięcia zawarte w art. 6 ust. 1a-12 u.c.p.g.

- (18) Proponuje się jednak dodanie do art. 6 u.c.p.g. koniecznych elementów umowy na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Umowa ta powinna zawierać w szczególności następujące elementy:

a) zobowiązanie prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości do:

- odbierania odpadów komunalnych od właściciela nieruchomości;
- zapewnienia poddania odebranych odpadów komunalnych odzyskowi, tak aby osiągnąć wymagane w rozporządzeniu poziomy odzysku i recyklingu;
- ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji deponowanych na składowiskach odpadów zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem;
- poddania unieszkodliwieniu pozostałych odpadów komunalnych zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, zgodnie z założeniami do nowej ustawy o odpadach,

b) zobowiązanie właściciela nieruchomości do gromadzenia odpadów zgodnie z regulaminem oraz wnoszenia na rzecz podmiotu świadczącego te usługi opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, która będzie uwzględniała koszty odbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Celem dodania tego przepisu jest wyraźne określenie praw i obowiązków stron tej umowy, tak aby możliwe było zastosowanie również cywilnoprawnych instrumentów sankcjonowania niedopełnienia obowiązków przez prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Obecnie właściciel nieruchomości mimo tego, że płaci za wykonanie usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych, ma niewielkie możliwości, aby kształtować zakres umowy.

- (19) W związku z planowanym określeniem istotnych elementów umowy zawieranej między właścicielem nieruchomości a prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów

komunalnych proponuje się nadanie art. 6 ust. 1 u.c.p.g. następującego brzmienia:

„Właściciele nieruchomości przy wykonywaniu obowiązku określonego w art. 5 ust. 1 pkt 3b obowiązani są do udokumentowania w formie odpowiedniej umowy na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, zawartej z podmiotem posiadającym stosowne zezwolenie w tym zakresie, przez okazanie takich umów i dowodów uiszczania opłat za te usługi.”.

W przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy z podmiotem odbierającym odpady komunalne, gmina informuje tego właściciela nieruchomości o podmiotach prowadzących działalność w tym zakresie na terenie gminy, zobowiązując tym samym tego właściciela nieruchomości do wyboru jednego z przedstawionych podmiotów w terminie 14 dni licząc od dnia dostarczenia informacji.

W przypadku braku potwierdzenia podpisanej umowy na odbieranie odpadów komunalnych, po 14 dniach od dnia przedstawienia właścicielowi nieruchomości informacji o podmiotach odbierających odpady komunalne z terenu danej gminy, wójt, burmistrz lub prezydent miasta wydaje z urzędu decyzję, o której mowa w art. 6 ust. 7 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości porządku w gminach (Dz. U. z 1996 r. Nr 132, poz. 622, z późn. zm.).

- (20) Umowę na odbieranie odpadów komunalnych można wypowiedzieć najpóźniej na miesiąc naprzód na koniec miesiąca kalendarzowego.
- (21) Aby możliwe było stwierdzenie, czy prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości prawidłowo wywiązuje się z zakresu umowy zawartej z właścicielem nieruchomości, proponuje się dodanie do art. 6 u.c.p.g., że właściciel nieruchomości ma prawo do uzyskania informacji od prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w zakresie wykonywania zawartej umowy. Przepis ten powinien przybrać następujące brzmienie:

„Wójt, burmistrz lub prezydent miasta informuje na stronach internetowych oraz w sposób zwyczajowo przyjęty właścicieli nieruchomości zamieszkujących daną gminę o sposobie zagospodarowania, przez prowadzących działalność w tym zakresie na terenie danej gminy, odebranych odpadów komunalnych, w tym o osiągniętych w danym roku kalendarzowym wymaganych poziomach odzysku i recyklingu oraz redukcji masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji deponowanych na składowiskach odpadów.”.

W związku z możliwością przejęcia przez gminy obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie odbierania odpadów komunalnych proponuje się dodanie rozdziału 3a, który otrzyma brzmienie: „Przejęcie przez gminy obowiązków właścicieli nieruchomości.”.

Rozdział 3a będzie regulował możliwość przejęcia przez gminę obowiązków właścicieli nieruchomości, o których mowa w art. 5 ust. 1 u.c.p.g., bez przeprowadzenia referendum, w drodze uchwały.

Rozdział 3a

Przejęcie przez gminę obowiązków właścicieli nieruchomości

- (22) Nowo dodany rozdział 3a będzie zawierał następujące rozstrzygnięcia:

Rada gminy w drodze uchwały, stanowiącej akt prawa miejscowego, może przejąć od właścicieli nieruchomości wszystkie lub wskazane obowiązki w zakresie gospodarki

odpadami komunalnymi, o których mowa w art. 5 ust.1 u.c.p.g. Rada gminy określa termin wejścia w życie podjętej uchwały, nie wcześniej jednak niż jeden rok od jej przyjęcia. Do czasu wejścia w życie tej uchwały, właściciele nieruchomości wykonują swoje obowiązki na dotychczasowych zasadach. Podjęta uchwała w zakresie przejętego systemu gospodarki odpadami obowiązuje nie krócej niż przez okres 3 lat od jej wejścia w życie.

W związku z umożliwieniem gminie przejęcia obowiązków właścicieli nieruchomości, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, 3b i 4 u.c.p.g., bez konieczności przeprowadzenia referendum gminnego, proponuje się usunięcie z art. 6a ust. 1 przepisów dotyczącego konieczności poprzedzania referendum o przejęciu obowiązków właścicieli nieruchomości.

Proponuje się także, aby rozwiązania zawarte w art. 6a ust. 2 i 3 u.c.p.g. oraz art. 6b u.c.p.g. w zakresie nieczystości ciekłych oraz uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości, nie uległy zmianie. Natomiast, kwestie związane z przejęciem obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi zostaną szczegółowo uregulowane w ustawie utrzymania czystości i porządku w gminach.

- 1) Wójt, burmistrz lub prezydent miasta przed podjęciem uchwały o przejęciu obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie odbierania odpadów komunalnych, biorąc pod uwagę aspekty organizacyjne, techniczne oraz ekonomiczne, dokonuje analizy możliwości przejęcia obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie odbierania odpadów komunalnych.
- 2) Po dokonaniu analizy stanu gospodarki odpadami wójt, burmistrz lub prezydent miasta może przedstawić radzie gminy niezbędne dokumenty konieczne do przejęcia obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie odbierania odpadów komunalnych.
- 3) Rada gminy określa, w drodze uchwały, stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz szczegółowe zasady ich ponoszenia. Uchwała stanowi akt prawa miejscowego. Stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi są weryfikowane przez radę gminy corocznie. Rada gminy może określić wysokość ulg w zapłacie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla osób, które są uprawnione do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Źródłem finansowania powyższych ulg będą środki pochodzące z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, pobranymi od właścicieli nieruchomości.

- 4) Rada gminy może ustalić stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyłącznie dla nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, z wyłączeniem nieruchomości, na których powstają odpady komunalne a nie zamieszkują na niej mieszkańcy.
- 5) Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest ustalana w przeliczeniu na mieszkańca biorąc pod uwagę średnią ilość w kg odpadów komunalnych wytwarzanych przez mieszkańca, kosztów zagospodarowania tych odpadów oraz częstotliwość odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. W przypadku nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustala się biorąc pod uwagę koszt zagospodarowania wytworzonych na tej nieruchomości odpadów komunalnych w przeliczeniu na kg.
- 6) Rada gminy określając stawki opłat stosuje wyższe stawki, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób nieselektywny.
- 7) Właściciel nieruchomości ponosi na rzecz gminy, na terenie której położona jest jego nieruchomość, opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Za zapłatę

opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciele danej nieruchomości odpowiadają solidarnie.

- 8) Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi będzie stanowiła dochód gminy, z którego gmina będzie finansowała koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym: odbioru, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odebranych od właścicieli nieruchomości odpadów komunalnych, a także kosztów obsługi administracyjnej. Z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi będą również pokrywane koszty stworzenia i utrzymania przez gminę punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w szczególności: zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych baterii, przeterminowanych leków, chemikaliów, w tym farb, rozpuszczalników i olejów odpadowych, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlano-remontowych, zużytych opon, do których właściciele nieruchomości mogą bezpłatnie oddawać powyższe odpady komunalne. Koszty związane z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych są ustalane z uwzględnieniem najlepszych dostępnych rozwiązań środowiskowych.
- 9) Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi uzależniona jest od liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz od stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na mieszkańca danej gminy ustalonej przez radę gminy w formie uchwały.
- 10) W przypadku nieruchomości, na której powstają odpady komunalne, a nie zamieszkują na niej mieszkańcy, opłatę ustala się biorąc pod uwagę ilość odpadów komunalnych wytworzonych na tej nieruchomości oraz stawkę opłat uchwaloną przez radę gminy. Dotyczy to również nieruchomości, na której prowadzona jest działalność turystyczna. W przypadku niemożności ustalenia ilości odpadów komunalnych wytworzonych na terenie tej nieruchomości wójt, burmistrz lub prezydent miasta ustala tą ilość biorąc pod uwagę uzasadnione szacunki w tym zakresie.
- 11) W przypadku nieruchomości, na której prowadzona jest działalność w związku z którą powstają odpady komunalne, a także zamieszkują na niej mieszkańcy, właściciel nieruchomości jest obowiązany do wnoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, która będzie obejmowała koszty odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych powstałych na tej nieruchomości w wyniku prowadzonej na niej działalności, a także w wyniku bytowania na niej mieszkańców.
- 12) Wójt, burmistrz lub prezydent miasta w sposób zwyczajowo przyjęty obowiązany jest przeprowadzić kampanię informacyjną na swoim terenie, obejmującą swym zakresem wszystkich mieszkańców danej gminy, celem powiadomienia mieszkańców w szczególności o podjęciu uchwały przejmującej obowiązki właścicieli nieruchomości w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz o wysokości stawek opłat za odbieranie odpadów komunalnych, a także o terminie przekazania przez właściciela nieruchomości deklaracji.
- 13) Rada gminy określi, w drodze uchwały, wzór deklaracji dla właścicieli nieruchomości, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego obliczenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zamieszczając objaśnienia co do sposobu prawidłowego składania tej deklaracji, informację o terminach i miejscu ich składania oraz pouczenie, że deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego.
- 14) Właściciel nieruchomości jest obowiązany złożyć wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta deklarację o wysokości miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi obliczonej przy uwzględnieniu ilości osób zamieszkujących daną nieruchomość, a także stawki opłat określonej przez gminę w uchwale rady

gminy, w terminie 14 dni od dnia powiadomienia przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta o przejęciu obowiązków właścicieli nieruchomości lub zamieszkania pierwszego mieszkańca na terenie nieruchomości. W przypadku nieruchomości, na której powstają odpady komunalne, a nie zamieszkują na niej mieszkańcy, właściciel nieruchomości jest obowiązany złożyć wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta deklarację o wysokości miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi obliczonej przy uwzględnieniu masy odpadów komunalnych wyrażonej w kg wytworzonych na tej nieruchomości oraz stawki opłat uchwaloną przez radę gminy w terminie 14 dni od dnia powiadomienia przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta o przejęciu obowiązków właścicieli nieruchomości lub wytworzenia pierwszego kg odpadów komunalnych na terenie nieruchomości. W przypadku wystąpienia zmiany ilości osób zamieszkujących daną nieruchomość lub masy odpadów wytwarzanych na tej nieruchomości właściciel nieruchomości jest obowiązany w terminie 14 dni od dnia zajścia zmiany złożyć nową deklarację.

- 15) Wójt, burmistrz lub prezydent miasta weryfikuje przekazane przez właścicieli nieruchomości deklaracje, zgodnie z ustawą - Ordynacja podatkowa, w szczególności stosując przepisy działu V Czynności sprawdzające.
- 16) Obowiązek zapłaty opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi powstaje z chwilą wytworzenia pierwszego kg odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz w chwili zamieszkania pierwszej osoby na terenie nieruchomości.
- 17) Właściciel nieruchomości jest obowiązany wnieść na rzecz gminy opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi za każdy miesiąc do 15 dnia następnego miesiąca, za który powstał obowiązek zapłaty opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Rada gminy może w drodze uchwały ustalić inny termin lub częstotliwość wnoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, biorąc pod uwagę warunki miejscowe.
- 18) Rada gminy może określić w drodze uchwały wysokość opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za dodatkowe usługi świadczone przez gminę na wniosek właściciela nieruchomości.
- 19) Do opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi stosuje się ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, Nr 85, poz. 727 i Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199), z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.
- 20) Rada gminy w drodze uchwały, stanowiącej akt prawa miejscowego, określi zakres usług świadczonych na rzecz właścicieli nieruchomości w zamian za pobraną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w tym ilość i częstotliwość odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
- 21) W przypadku niewłaściwego świadczenia usług w zakresie odpadów komunalnych, nie przewiduje się szczególnej procedury składania skarg w tym zakresie. Należy natomiast zauważyć, że będzie miał tu zastosowanie Kodeks postępowania administracyjnego, w zakresie skarg i wniosków.
- 22) Z opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina płaci na podstawie umowy zawartej z przedsiębiorcą odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości:
 - przedsiębiorcy odbierającemu odpady komunalne od właścicieli nieruchomości,
 - operatorowi instalacji za odzysk lub unieszkodliwianie zmieszanych odpadów komunalnych, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych

do składowania oraz odpadów ulegających biodegradacji, w tym odpadów zielonych.

Nie dotyczy to przypadków, w których powyższe zadania wykonywane są za pomocą gminnych jednostek organizacyjnych.

- 23) W celu zorganizowania systemu odbierania odpadów komunalnych, rada gminy podejmuje decyzję o podziale obszaru gminy na sektory, biorąc pod uwagę ilość mieszkańców, gęstość zaludnienia na danym terenie oraz obszar możliwy do obsługi mieszkańców przez jednego przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne. Przetargi organizuje się dla wyznaczonych sektorów.
- 24) W celu zorganizowania systemu odbierania odpadów komunalnych, rada gminy liczącej ponad 10 tysięcy mieszkańców podejmuje decyzję o podziale obszaru gminy na następujące sektory:
 - od 10 tyś. do 50 tyś. mieszkańców co najmniej 2 sektory,
 - od 50 tyś. do 150 tyś. mieszkańców co najmniej 5 sektorów,
 - od 150 tyś. do 500 tyś. mieszkańców co najmniej 8 sektory,
 - powyżej 500 tyś. mieszkańców co najmniej 10 sektorów,

w celu zorganizowania w nich przetargów na odbieranie odpadów komunalnych oraz wyznaczenie punktów zbierania selektywnie gromadzonych odpadów. W przypadku gmin, w których zorganizowany został przetarg na odbieranie odpadów komunalnych, który nie zostanie rozstrzygnięty, gmina jest obowiązana do odbierania powstających w tym sektorze odpadów komunalnych za pomocą gminnych jednostek organizacyjnych.

- 25) Wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany do zorganizowania przetargu na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
- 26) Wójt, burmistrz lub prezydent miasta organizuje przetarg na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2006 r. Nr 164, poz. 1163, z późn. zm.).
- 27) Wójt, burmistrz lub prezydent miasta określa w specyfikacji istotnych warunków zamówienia wymagania dotyczące w szczególności:
 - przekazania odebranych odpadów komunalnych do wskazanych instalacji,
 - wykazu rodzajów odpadów komunalnych odbieranych selektywnie od właścicieli nieruchomości,
 - wymagań dotyczących standardu sanitarnego wykonywania usług, ochrony środowiska i obowiązku prowadzenia odpowiedniej dokumentacji działalności objętej zamówieniem,
 - szczegółowych wymagań stawianych przedsiębiorcom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz warunków finansowych w podpisywanych z nimi umowach.
- 28) Wójt, burmistrz lub prezydent miasta na podstawie przetargów zawiera z przedsiębiorcą prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości umowę na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i ich transport do instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych. W ustawie zostanie określony niezbędny zakres umowy pomiędzy gminą, a przedsiębiorcą odbierającym odpady komunalne. Umowa będzie zawierała m.in. określenie rodzajów odpadów odbieranych od mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem wykazu odpadów

komunalnych odbieranych selektywnie, przekazania odebranych odpadów do wskazanych instalacji, wymagań dotyczących spełnienia standardów sanitarnych wykonywanych usług, osiągnięcia celów środowiskowych, obowiązku prowadzenia dokumentacji określonej przepisami prawa, terminów obowiązywania umowy, terminów rozwiązania umowy, warunków finansowych i konsekwencji wynikających z niedotrzymania warunków umowy.

- 29) Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne będzie obowiązany wykonywać odbieranie odpadów zgodnie z umową, przepisami z zakresu gospodarki odpadami, przepisami prawa miejscowego, a w szczególności zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie, o którym mowa w art. 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, i uchwałą w sprawie realizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, o której mowa w założeniach do ustawy o odpadach.
- 30) W przypadku rozwiązania umowy na odbieranie odpadów komunalnych zawartej pomiędzy gminą a przedsiębiorcą odbierającym odpady komunalne i konieczności natychmiastowego zapewnienia odbierania odpadów komunalnych z terenu gminy, który do tej pory był obsługiwany przez tego przedsiębiorcę, gmina będzie mogła zapewnić te usługi przez własne jednostki organizacyjne (brak konieczności przeprowadzania przetargów) albo zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych w trybie zamówienia z wolnej ręki.

Rozdział 4

Warunki świadczenia usług

- (23) Rozdział 4 otrzyma nowe brzmienie: „Warunki świadczenia usług”. Zmiana tytułu rozdziału jest związana z wprowadzeniem do tego rozdziału przepisów nakładających bezpośrednio na przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości nowych obowiązków niezwiązanych bezpośrednio z wydawanymi na podstawie ustawy zezwoleniami na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości lub umowy na odbieranie odpadów komunalnych zawartej pomiędzy gminą a przedsiębiorcą odbierającym odpady od właścicieli nieruchomości.
- (24) W przypadku gmin, które przejmą obowiązki właścicieli nieruchomości w zakresie odbierania odpadów komunalnych, rezygnuje się z obowiązku uzyskania przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych zezwolenia. W związku z powyższym, proponuje się dodanie do art. 7 ust. 1a u.c.p.g. następującego rozstrzygnięcia, które otrzyma brzmienie:
- art. 7 ust. 1a „Obowiązek uzyskania zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, nie dotyczy przedsiębiorcy, który odbiera odpady komunalne na podstawie umowy na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zawartej z gminą, w przypadku przejęcia przez gminę obowiązków właścicieli nieruchomości.”
- (25) W związku z tym, że wymagania techniczne dla podmiotów odbierających odpady komunalne zostaną określone w rozporządzeniu wydawanym przez Ministra Środowiska, zakłada się uchylene art. 7 ust. 3 u.c.p.g.
- (26) Zakłada się dodanie do rozdziału 4 przepisu, który będzie wskazywał, że podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości (zarówno przedsiębiorca, jak również gmina jednostka organizacyjna) jest obowiązany do osiągnięcia w danym roku kalendarzowym poziomów odzysku i recyklingu oraz zmniejszenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji deponowanych na składowiskach odpadów co najmniej w zakresie określonym przez ministra właściwego do spraw środowiska na podstawie upoważnienia zawartego w art. 3 u.c.p.g.

- (27) W przypadku przejęcia przez gminę obowiązków właścicieli nieruchomości, za osiągnięcie odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu oraz redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji w stosunku do strumienia odpadów komunalnych odebranych od właścicieli nieruchomości z terenu gminy odpowiada bezpośrednio gmina.
- (28) Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany osiągnąć określone w drodze rozporządzenia poziomy odzysku i recyklingu oraz redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji w stosunku do masy odebranych przez niego odpadów komunalnych. Rada gminy w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego może podwyższyć poziomy odzysku i recyklingu oraz redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji, w stosunku do poziomów określonych w drodze rozporządzenia, które przedsiębiorca jest obowiązany osiągnąć w danym roku kalendarzowym.
- (29) W związku z koniecznością zapewnienia strumienia odpadów do wszystkich instalacji do zagospodarowania odpadów w danym regionie zakłada się, że przedsiębiorca prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości będzie obowiązany do wpisania we wniosku o udzielenie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych instalacji do zagospodarowania odpadów w danym regionie, wskazanej w uchwale w sprawie realizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, do której będzie transportował odebrane od właścicieli nieruchomości zmieszane odpady komunalne oraz odpady zielone. Proponuje się zatem, aby w art. 8 ust. 1 u.c.p.g. zamieścić dodatkowo pkt. 7, który powinien otrzymać następujące brzmienie:
- „7) nazwa i adres instalacji, do której prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości będzie transportował odebrane od właścicieli nieruchomości zmieszane odpady komunalne oraz odpady zielone.”.
- W przypadku przedsiębiorców prowadzących swoją działalność na terenie gminy, która przejęła w drodze uchwały obowiązki właścicieli nieruchomości, instalacja do zagospodarowania odebranych odpadów będzie wskazana w umowie zawartej pomiędzy gminą a tym przedsiębiorcą.
- (30) Zakłada się również, że minister właściwy do spraw środowiska określi wymagania techniczne, niezbędne do realizacji zadań w zakresie odbierania odpadów komunalnych, celem ujednoczenia ich na terenie całego kraju. Zapobiegnie to obecnie istniejącej sytuacji stawiania różnych wymagań technicznych w każdej gminie. W związku z tym, zakłada się uchylenie art. 7 ust. 3a. u.c.p.g. oraz proponuje się zmianę art. 7 ust. 7 u.c.p.g., który powinien otrzymać następujące brzmienie:
- 7) Minister właściwy do spraw środowiska kierując się potrzebą zapewnienia maksymalnego bezpieczeństwa dla środowiska i mieszkańców oraz dążąc do ujednoczenia kryteriów wydawania zezwoleń, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, określi, w drodze rozporządzenia, opis wyposażenia technicznego niezbędnego do realizacji zadań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
- (31) Zakłada się, że w art. 7 ust 5 i 6 u.c.p.g. nie ulegną zmianie.
- (32) W związku z planowanym uchyleniem przepisów dotyczących gminnych planów gospodarki odpadami, proponuje się w art. 8 po ust. 2b u.c.p.g. dodanie ust. 2c w brzmieniu:
- „2c. Transportujący odpady komunalne jest obowiązany dostarczyć je do miejsca odzysku lub miejsca unieszkodliwiania wskazanych w zezwoleniu na odbieranie odpadów komunalnych lub umownie na odbieranie odpadów komunalnych.”;
- (33) W związku z wprowadzeniem zasady regionalizacji gospodarki zmieszanymi odpadami komunalnymi oraz odpadami zielonymi, proponuje się uchylenie ust. 4. w art. 8 u.c.p.g..
- (34) Proponuje się również, aby art. 9 ust. 1a pkt 5 u.c.p.g. otrzymał brzmienie:

- 1) nazwa i adres instalacji w danym regionie, do której prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości będzie transportował odebrane zmieszane odpady komunalnych oraz odpady zielone.
- (35) W związku z planowanym uchynieniem przepisów dotyczących gminnych planów gospodarki odpadami zakłada się zmianę art. 9 ust. 1c pkt 3 u.c.p.g., który otrzyma brzmienie:
- art. 9 ust. 1c pkt 3: „jest niezgodny z uchwałą w sprawie realizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami;”.
- (36) W celu osiągnięcia określonych poziomów odzysku i recyklingu oraz redukcji masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, a także w związku z wprowadzeniem regionalizacji w gospodarowaniu odpadami komunalnymi proponuje się dodanie do art. 9 ust 1d. następujących rozstrzygnięć:
- 1d. Prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości jest obowiązany do:
 - 1) przekazywania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych, odebranych od właścicieli nieruchomości, do instalacji wskazanych w zezwoleniu lub umowie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zawartej pomiędzy gminą a przedsiębiorcą odbierającym odpady komunalne, w tym w przypadku zmieszanych odpadów komunalnych, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczone do składowania oraz odpady zielone odebrane od właścicieli nieruchomości do instalacji wskazanych w uchwale w sprawie realizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, o której mowa w założeniach do ustawy o odpadach; ze względu na bezpieczeństwo sanitarne tj. awarii instalacji, które uniemożliwiają odbieranie odpadów komunalnych, marszałek województwa w drodze decyzji, wydanej w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia złożenia wniosku, wskaże na czas określony z zachowaniem zasady bliskości inne instalacje do zagospodarowania odpadów komunalnych, do których będą transportowane zmieszane odpady komunalne oraz odpady zielone z danego regionu niż instalacja wpisana w zezwoleniu lub umowie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zawartej pomiędzy gminą a przedsiębiorcą odbierającym odpady komunalne; decyzji, o której mowa powyżej, marszałek województwa nadaje rygor natychmiastowej wykonalności;
 - 2) przekazywania odebranych od właścicieli nieruchomości selektywnie zebranych odpadów komunalnych do instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów, przy zachowaniu hierarchii postępowania z odpadami, określonej w ustawie o odpadach;
 - 3) przestrzegania zakazu mieszania selektywnie zebranych odpadów komunalnych ze zmieszanymi odpadami komunalnymi odbieranymi od właścicieli nieruchomości;
 - 4) osiągnięcia w poszczególnych latach, określonych w drodze rozporządzenia, minimalnych poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych oraz redukcji masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. W związku z powyższym, proponuje się w uchylenie pkt. 3 w art. 9 ust. 1a u.c.p.g.;
 - 5) przekazania gminie informacji o właścicielach nieruchomości, którzy zbierają odpady komunalne niezgodnie z obowiązującym na terenie gminy regulaminem utrzymania czystości i porządku;
 - 6) przepisy dotyczące obowiązków przedsiębiorców odbierających odpady komunalne stosuje się odpowiednio do jednostek organizacyjnych gmin.
- (37) Mając na względzie konieczność zapewnienia strumienia odpadów do wszystkich instalacji do zagospodarowania odpadów w danym regionie należy określić obowiązki prowadzących instalacje. W związku z tym, proponuje się wprowadzenie w art. 9

następującego rozstrzygnięcia:

Prowadzący instalacje do zagospodarowania odpadów są obowiązani podpisać umowę na zagospodarowanie zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych ze wszystkimi podmiotami odbierającymi odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, którzy prowadzą swoją działalność w ramach wyznaczonego w uchwale w sprawie realizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami regionu. W przypadku wystąpienia awarii instalacji do zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych, uniemożliwiającej odbieranie odpadów komunalnych od prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, prowadzący instalację, która w związku z zaistniałą sytuacją zostanie wskazana w drodze decyzji przez marszałka województwa, jest obowiązany do tymczasowego odbierania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych od innych prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, którzy dotychczas kierowali zmieszane odpady komunalne oraz odpady zielone do instalacji, która uległa awarii.

- (38) Na etapie przygotowania przez gminę lub przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości kalkulacji kosztów zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów ulegających biodegradacji, prowadzący instalację obowiązany jest przedstawić tym podmiotom kalkulację kosztów przekształcania odpadów. Informacja przekazywana jest na wniosek gminy lub przedsiębiorcy odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości w terminie 7 dni po jego złożeniu.
- (39) Podmiot odbierający odpady komunalne jest zobowiązany przekazać właścicielom nieruchomości, od których odebrał odpady komunalne, rachunek w którym wyszczególnione zostaną koszty odbierania odpadów komunalnych, a także koszty ich zagospodarowania.
- (40) Do art. 9 u.c.p.g. planuje się dodatkowo przepisów, w których zostaną określone przypadki obligatoryjnego cofnięcia zezwolenia lub umowy na odbieranie odpadów komunalnych. W związku z tym proponuje się następujące rozwiązania:
 - 1) wójt, burmistrz lub prezydent miasta cofa prowadzącemu działalność w odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych, który transportuje zmieszane odpady komunalne oraz odpady zielone odebrane od właścicieli nieruchomości do innych niż wskazane w zezwoleniu instalacji do zagospodarowania odpadów;
 - 2) wójt, burmistrz lub prezydent miasta cofa zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, który w kolejnym roku kalendarzowym nie osiągnął określonych w drodze rozporządzenia poziomów odzysku i recyklingu oraz redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji; w przypadku gminnej jednostki organizacyjnej WIOŚ w drodze decyzji zakazuje prowadzenia przez nią działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na okres 2 lat;
 - 3) cofnięcie przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości powoduje niemożliwość ubiegania się o ponowne przyznanie zezwolenia w ciągu 2 lat od dnia jego cofnięcia;
- (41) Zakłada nie, że w art. 9 ust. 2, 3 i 4 u.c.p.g. nie ulegną zmianie.

Kontrola

- (42) Proponuje się również nadanie nowego brzmienia art. 8b u.c.p.g., który powinien zawierać następujące rozstrzygnięcia:
- 1) wójt, burmistrz lub prezydent miasta sprawuje kontrolę nad właścicielami nieruchomości oraz prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych w zakresie przestrzegania i stosowania przepisów ustawy;
 - 2) wójt, burmistrz lub prezydent miasta dokonuje kontroli właścicieli nieruchomości w zakresie podpisania umów na odbieranie odpadów komunalnych. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta co najmniej raz w roku przeprowadza kontrolę prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych;
 - 3) kontrolę przeprowadzają imiennie upoważnieni pracownicy urzędu gminy lub straży gminnej;
 - 4) przy wykonywaniu kontroli kontrolujący jest uprawniony do:
 - a) wstępu wraz z rzeczoznawcami i niezbędnym sprzętem, przez całą dobę na teren nieruchomości, obiektu lub ich części, na których prowadzona jest działalność gospodarcza objęta zakresem ustawy, a w godzinach od 6.00 do 22.00 – na pozostały teren bez potrzeby uzyskiwania przepustek oraz bez konieczności rewizji osobistej, jeżeli jest przewidziana w wewnętrznym regulaminie,
 - b) przeprowadzania badań lub wykonywania innych niezbędnych czynności kontrolnych,
 - c) żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwania osób w zakresie niezbędnym dla ustalenia stanu faktycznego,
 - d) żądania okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z kontrolą, w tym dokumentów związanych z prowadzeniem ewidencji operacji gospodarczych, a także sporządzania ich kopii;
 - 5) wójt, burmistrz lub prezydent miasta może upoważnić do dokonywania kontroli, o której mowa w pkt. 1, inny organ administracji wyspecjalizowany w kontroli danego rodzaju działalności. Przepisy pkt. 3 i 4 u.c.p.g. stosuje się odpowiednio;
 - 6) kontrolowany jest obowiązany zapewnić warunki sprawnego przeprowadzania kontroli oraz udostępnić kontrolującemu materiały, dokumenty i dane podlegające kontroli, a także udzielać wszelkich potrzebnych informacji;
 - 7) czynności kontrolne mogą być wykonywane poza siedzibą kontrolowanego, w szczególności w razie niezapewnienia przez kontrolowanego warunków umożliwiających sprawne przeprowadzenie kontroli, a także w przypadkach, gdy charakter czynności tego wymaga;
 - 8) z czynności kontrolnych osoba upoważniona lub wójt, burmistrz lub prezydent miasta sporządza protokół kontroli. Protokół, podpisuje także kontrolowany lub osoba przez niego upoważniona. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez kontrolowanego, kontrolujący czyni o tym wzmiankę w protokole, a odmawiający podpisu może, w terminie 7 dni, przedstawić swoje stanowisko na piśmie kontrolującemu;
 - 9) protokół sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden doręcza się kontrolowanemu lub osobie upoważnionej do reprezentowania lub prowadzenia jego spraw;
 - 10) protokół kontroli stanowi podstawę do wydania decyzji na podstawie ustawy będącej następstwem przeprowadzonej kontroli;

- 11) wójt, burmistrz lub prezydent miasta występuje do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli stwierdzi naruszenie przez kontrolowanego przepisów ustawy lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić, przekazując dokumentację sprawy;
 - 12) WIOŚ kontroluje gminy oraz gminne jednostki organizacyjne w zakresie przestrzegania przepisów ustawy. Tryb kontroli w tym zakresie określa ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. – Inspekcja Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287, z późn. zm.).
 - 13) Marszałek województwa kontroluje prowadzącą instalację do zagospodarowania odpadów w zakresie odbierania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych zgodnie z zasadą regionalizacji.
- (43) Zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej organ kontroli jest obowiązany zawiadomić przedsiębiorcę o zamiarze wszczęcia kontroli. Stosownie do ust. 2 pkt. 2 tego artykułu zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli nie dokonuje się, w przypadku gdy przeprowadzenie kontroli jest niezbędne dla przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia, przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego lub zabezpieczenia dowodów jego popełnienia. Przepis ten nie wskazuje, że zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli nie dokonuje się w odniesieniu do administracyjnego czynu zabronionego zagrożonego karą pieniężną. W związku z powyższym konieczne jest wprowadzenie wyłączenia obowiązku uprzedniego zawiadomienia o wszczęciu kontroli, aby zapobiec popełnieniu administracyjnych czynów zabronionych zagrożonych karą pieniężną lub zabezpieczyć dowody ich popełnienia wprowadzanych w projektowanych założeniach. Wprowadzenie powyższego rozwiązania zapobiegnie sytuacji, w której organ kontroli będzie posiadał informację o popełnieniu administracyjnego czynu zabronionego zagrożonego karą pieniężną, a nie będzie mógł podjąć żadnej czynności do czasu upływu siedmiodniowego terminu na podjęciu kontroli.
- (44) Zgodnie z art. 77 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej kontrola działalności gospodarczej przedsiębiorców przeprowadzana jest na zasadach określonych w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej, oznacza to, że przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej mają pierwszeństwo przed innymi przepisami określającymi sposób kontroli przeprowadzanej u przedsiębiorców.

Sprawozdawczość

- (45) Mając na względzie umożliwienie gminom skuteczniejszej kontroli przestrzegania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, proponuje się dodanie następującego rozstrzygnięcia w art. 9a:
- Przekazywanie gminie przez prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych informacji o właścicielach nieruchomości, którzy zbierają odpady komunalne w sposób niezgodny z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.
- (46) W związku z nałożeniem na prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych nowych obowiązków, proponuje się zmianę art. 9a ust. 2, który powinien otrzymać brzmienie:
- 1) Prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, jest obowiązany do sporządzania i przekazywania wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta miesięcznego sprawozdania, w terminie do końca miesiąca następującego po miesiącu sprawozdawczym. Sprawozdanie z realizacji powierzonych przedsiębiorcom zadań powinno zawierać następujące informacje:
 - a) masę poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych;

- b) sposoby zagospodarowania poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych;
 - c) masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania na składowisku odpadów;
 - d) masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji nieprzekazanych do składowania na składowiskach odpadów i sposoby lub sposób ich zagospodarowania;
 - e) osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu oraz redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji;
 - f) liczba obsłużonych właścicieli nieruchomości;
 - g) realizacji innych zadań w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi powierzonych przez gminę.
- (47) W celu weryfikacji danych zawartych w sprawozdaniu wójt, burmistrz lub prezydent miasta może zobowiązać przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, operatora instalacji lub innego posiadacza gospodarującego odpadami do przedłożenia dokumentów sporządzanych na potrzeby ewidencji odpadów.
- (48) Ponadto, proponuje się wprowadzenie dodatkowego art. 9 b u.c.p.g., w którym powinny być zawarte proponowane rozstrzygnięcia:
- 1) Gmina sporządza i przedkłada marszałkowi województwa i WIOŚ roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, w terminie do końca lutego roku następującego po roku sprawozdawczym.
 - 2) Minister właściwy do spraw środowiska, określi w drodze rozporządzenia, wzory sprawozdań, o których mowa w art. 9a ust. 2 u.c.p.g. oraz art. 9b ust. 1 u.c.p.g. kierując się potrzebą ujednoczenia treści sprawozdań.
- (49) Niezłożenie przez gminę sprawozdania jest traktowane jako brak realizacji nałożonych na gminę zadań w zakresie gospodarki odpadami.
- (50) Marszałek województwa weryfikuje i przetwarza sprawozdania przekazane przez gminy i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska, w terminie do 15 lipca roku następującego po roku kalendarzowym, roczne zbiorcze sprawozdanie z realizacji zadań gmin określonych w wojewódzkim planie gospodarki odpadami.
- (51) WIOŚ weryfikuje roczne sprawozdania z realizacji zadań gminy przekazane przez gminy, celem porównania osiągniętych w danym roku kalendarzowym poziomów odzysku i recyklingu oraz redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji, z wyznaczonymi w drodze rozporządzenia poziomami.
- (52) Minister właściwy do spraw środowiska określi w drodze rozporządzenia wzory sprawozdań, o których mowa w powyższych akapitach, kierując się potrzebą ich ujednoczenia.

Administracyjne kary pieniężne

- (53) Mając na względzie realizację działań nałożonych zarówno na właścicieli nieruchomości, prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz gminy, wprowadzono szereg administracyjnych kar pieniężnych, które powinny zmotywować poszczególne podmioty, biorące udział w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi do przestrzegania zasad określonych przedmiotową ustawą oraz osiągnąć wyznaczone cele. Administracyjne kary pieniężne będą wymierzane za niedopełnienie obowiązków określonych w ustawie. W związku z planowanym dodaniem administracyjnych kar pieniężnych proponuje się dodanie rozdziału 4a u.c.p.g., który

powinien otrzymać brzmienie: Administracyjne kary pieniężne.

(54) Proponuje się, wprowadzenie w art. 9b u.c.p.g. następujących ustępów:

- 1) na właściciela nieruchomości, który nie podpisał umowy na odbieranie odpadów komunalnych z prowadzącym działalność w tym zakresie, wójt, burmistrz lub prezydent miasta nakłada administracyjną karę pieniężną w wysokości od 50 zł do 300 zł za każdy miesiąc, w którym właściciel nieruchomości nie posiadał stosownej umowy;
- 2) wójt, burmistrz lub prezydent miasta nakłada administracyjną karę pieniężną w wysokości do 1000 zł na właściciela nieruchomości gromadzącego odpady komunalne w sposób niezgodny z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy;
- 3) w przypadku nieosiągnięcia przez gminę określonych poziomów odzysku i recyklingu oraz redukcji odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania WIOŚ nakłada na gminę administracyjną karę pieniężną naliczaną za każdą tonę odpadów komunalnych, przekraczających poziomy określone w rozporządzeniu w wysokości równowartości opłaty za składowanie tych odpadów;
- 4) administracyjne kary pieniężne, nałożone przez WIOŚ na gminę, wnoszone są na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; WIOŚ może odroczyć wniesienie kary w przypadku przedstawienia przez gminę udokumentowanego wniosku dotyczącego działań naprawczych zmierzających do usunięcia przyczyny nałożenia administracyjnej kary pieniężnej, ale nie dłużej niż na okres 5 lat; po usunięciu przyczyn nałożenia administracyjnej kary pieniężnej może ona zostać umorzona;
- 5) niedopełnienie przez gminę obowiązków sprawozdawczych określonych w ustawie skutkuje nałożeniem na nią administracyjnej kary pieniężnej w wysokości 500 złotych za każdy dzień opóźnienia przez WIOŚ;
- 6) niedopełnienie przez gminę obowiązków kontrolnych określonych w ustawie skutkuje nałożeniem na nią administracyjnej kary pieniężnej w wysokości 5 000 złotych przez WIOŚ;
- 7) wójt, burmistrz lub prezydent miasta nakłada administracyjną karę pieniężną na przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości bez wymaganego zezwolenia wysokości 10 000 złotych za każdy miesiąc prowadzenia działalności bez wymaganego zezwolenia; nie nakłada się administracyjnej kary pieniężnej na gminną jednostką organizacyjną;
- 8) wójt, burmistrz lub prezydent miasta nakłada administracyjną karę pieniężną w wysokości od 10 000 do 50 000 złotych na przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, który odbierając od właścicieli nieruchomości odpady komunalne miesza selektywnie zebrane odpady komunalne ze zmieszanyimi odpadami komunalnymi;
- 9) w przypadku nieosiągnięcia w danym roku kalendarzowym przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości poziomów odzysku i recyklingu oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji deponowanych na składowiskach, określonych w rozporządzeniu, wójt, burmistrz lub prezydent miasta nakłada na tego przedsiębiorcę administracyjną karę pieniężną za każdą tonę odpadów komunalnych brakującą do osiągnięcia określonych poziomów odzysku i recyklingu oraz redukcji masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji deponowanych na składowiskach w wysokości równowartości opłaty za składowanie tych odpadów;

- 10) nałożenie administracyjnej kary pieniężnej w wysokości od 500 do 2 000 złotych przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta na przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych odebranych od właścicieli nieruchomości, za każdy ujawniony przypadek transportu do instalacji niewskazanej w zezwoleniu na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości lub umowie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
- 11) przekazanie przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych nierzetelnego sprawozdania wiąże się z nałożeniem przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta administracyjnej kary pieniężnej w wysokości 10 000 złotych na przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
- 12) przekazanie przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych sprawozdania z realizacji zadań, w terminie innym niż ustalony, wiąże się z nałożeniem przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta na tego przedsiębiorcę administracyjnej kary pieniężnej w wysokości 100 złotych za każdy dzień zwłoki, licząc od dnia następnego od terminu wyznaczonego przepisami ustawy;
- 13) na gminną jednostkę organizacyjną, które nie osiągnęła określonych poziomów odzysku i recyklingu oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji deponowanych na składowiskach, a także transportuje odpady komunalne do instalacji niewskazanej uchwałą w sprawie realizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, WIOŚ nakłada administracyjne kary pieniężne w wysokości administracyjnych kar pieniężnych nakładanych na przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Środki finansowe z tytułu administracyjnych kar pieniężnych nakładanych na gminne jednostki organizacyjne zasilają budżet NFOŚiGW;
- 14) nałożenie przez WIOŚ na prowadzącego instalację do zagospodarowania odpadów komunalnych administracyjnej kary pieniężnej w wysokości 500 złotych za każdą tonę odpadów komunalnych odebranych od prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, który nie ma tej instalacji wpisanej do zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości lub umowy na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, oraz bez stosownej decyzji marszałka województwa wydanej ze względu na bezpieczeństwo sanitarne;
- 15) nałożenie przez WIOŚ na prowadzącego instalację do zagospodarowania odpadów komunalnych administracyjnej kary pieniężnej w wysokości 10 000 złotych w przypadku nieodbierania odpadów komunalnych od przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie danego regionu;
- 16) środki finansowe pozyskane przez gminę z tytułu administracyjnej kary pieniężnej nakładanej za brak realizacji zadań nałożonych na właściciela nieruchomości lub prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, zasilają budżet gminy;
- 17) do administracyjnych kar pieniężnych stosuje się dział III ordynacji podatkowej; uprawnienia organu podatkowego przysługują organom właściwym do wymierzania tych opłat;
- 18) ustalając wysokość administracyjnej kary pieniężnej uwzględnia się stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia oraz dotychczasową działalność gospodarczą prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
- 19) administracyjne kary pieniężne odnoszą się również do gminnych jednostek organizacyjnych nie realizujących obowiązków przepisami ustawy.

- 20) nie przewiduje się wprowadzenie administracyjnej kary pieniężnej w przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie prześlą deklaracji w wyznaczonym terminie, bądź prześlą nierzetelną deklarację lub nie wnoszą opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w ustalonym terminie, gdyż zaniechania te podlegają przepisom rozdział 6 Przepisów skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko obowiązkom podatkowym i rozliczeniom z tytułu dotacji lub subwencji - Kodeks karny skarbowy (Dz U. 2007 nr 111 poz. 765, z późn. zm.);
- 21) w przypadku gdy przedsiębiorca odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości uniemożliwia przeprowadzenie u niego kontroli, podlega on przepisom określonych w art. 225 Kodeksu Karnego, a w związku z tym nie potrzeby wprowadzania osobnych administracyjnych kar pieniężnych za uniemożliwienie przeprowadzenia kontroli.

Przepisy karne

- (55) W związku z tym, że proponuje się wprowadzić nowe rozwiązania odnoszące się wyłącznie do odpadów komunalnych art. 10 ust. 1, 2 i 2a u.c.p.g. nie będzie miał zastosowania w kwestiach odpadów komunalnych.

2.2 Projektowane rozwiązania systemowe będą wymagały dostosowania przepisów znajdujących się w następujących ustawach:

- (56) Zakłada się, że założenia do ustawy o odpadach uregulują:

1) Nowe zadania samorządu wojewódzkiego

Nowe zadania samorządu wojewódzkiego

- a) Wskazanie w uchwałach w sprawie realizacji wojewódzkich planów gospodarki odpadami instalacji funkcjonujących w ramach danego regionu, do których będą kierowane zmieszane odpady komunalne oraz odpady zielone; w tej części plan wojewódzki będzie aktem prawa miejscowego.
- b) W stosunku do zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów zielonych będzie obowiązywało zagospodarowanie tych odpadów w ramach regionów, określonych w wojewódzkich planach gospodarki odpadami. Obowiązek ten wejdzie w życie z dniem 1 lipca 2013 r., z wyjątkiem regionów, które zostały utworzone przed dniem wejścia w życie nowej ustawy o odpadach, dla których te obowiązki zaczną obowiązywać wraz z dniem wejścia w życie ustawy.
- c) Dobór instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych, które mogą być wpisane do wojewódzkiego planu gospodarki odpadami nastąpi po spełnieniu przez instalację kryteriów:
- środowiskowych, tj. przestrzeganie przepisów ochrony środowiska, osiągnięcie odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu,
 - zapewnienia odpowiedniego strumienia odpadów komunalnych do istniejących oraz planowanych instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych w danym regionie.
- d) Zakłada się również, że marszałek województwa, zweryfikuje i przetworzy sprawozdania przekazane przez gminy na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zamieści je w bazie danych oraz prześle ministrowi właściwemu do spraw środowiska roczne zbiorcze sprawozdanie z realizacji zadań gmin określonych w wojewódzkim planie gospodarki odpadami

do końca maja roku następującego po roku sprawozdawczym, do czasu powstania bazy danych o gospodarce odpadami, o której mowa w założeniach do ustawy o odpadach.

2) Zakłada się uchylenie przepisów dotyczących w szczególności:

- a) tworzenia i uchwalania gminnych planów gospodarki odpadami;
- b) zadań własnych województwa dotyczących zagospodarowania odpadów niebezpiecznych wydzielonych z odpadów komunalnych.

Zmiany do ustawy – Prawo ochrony środowiska:

- 1) Zakłada się, że środki finansowe z tytułu administracyjnej kary pieniężnej nakładane przez WIOŚ na gminę za brak realizacji zadań własnych gminy, zasilają budżet NFOŚiGW. W przypadku konieczności zwrotu tych środków, np. w wyniku stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej, NFOŚiGW jest obowiązany zwrócić te środki wraz z odsetkami.

2.3 Kwestie wymagające przepisów przejściowych i dostosowujących

(57) Przepisy objęte okresami przejściowymi:

- 1) W terminie jednego roku od dnia wejścia w życie przepisów ustawy - uchwalenie zaktualizowanych wojewódzkich planów gospodarki odpadami;
 - 2) W terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie przepisów ustawy – uchwalenie przez gminę nowych aktów prawa miejscowego regulujących gospodarkę odpadami komunalnymi;
 - 3) W terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie przepisów ustawy – zachowują moc obecnie obowiązujące akty prawa miejscowego;
 - 4) W terminie trzech lat od dnia wejścia w życie przepisów ustawy – przedsiębiorcy odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości są obowiązani dostosować posiadane przez nich zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości do zmienionych przepisów. W przypadku nie dostosowania powyższych zezwoleń w tym terminie, zezwolenia te tracą ważność;
 - 5) W terminie co najmniej jednego roku od dnia podjęcia przez radę gminy uchwały o przejęciu obowiązków właścicieli nieruchomości gmina faktycznie przejmuje te obowiązki.
- (58) W terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy wójt, burmistrz lub prezydent miasta będzie obowiązany do przeprowadzenia analizy liczby właścicieli nieruchomości na terenie danej gminy, którzy nie podpisali umowy na odbieranie odpadów komunalnych z prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
- (59) W zezwoleniach lub umowach na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zostaną wskazane zastępcze instalacje przetwarzające odpady komunalne do czasu wybudowania instalacji tego rodzaju w ramach regionów określonych w wojewódzkich planach gospodarki odpadami.
- (60) Docelowe dostosowanie się gminy do przejęcia wskazanych obowiązków właścicieli nieruchomości przez gminy – 10 lat
- (61) Przewidywany termin wejścia w życie ustawy

Zakłada się, że ustawa wejdzie w życie wraz z dniem 1 stycznia 2011 r.

3. Analiza wpływu projektowanej ustawy na wybrane dziedziny

3.1 Wpływ na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego

W projektowanych rozwiązaniach systemowych proponuje się zwiększenie uprawnień kontrolnych gmin, co będzie się wiązało z nakładaniem administracyjnej kary pieniężnej zarówno na właścicieli nieruchomości, jak i prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, za niedopełnienie obowiązków określonych w ustawie, w tym za postępowanie niezgodne z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

W związku z powyższym, źródłem wpływów finansowych do budżetu jednostek samorządu terytorialnego będą administracyjne kary pieniężne ponoszone przez właścicieli nieruchomości m.in. za brak podpisania stosownej umowy na odbieranie odpadów komunalnych zawartej z podmiotem prowadzącym działalność w tym zakresie, a także prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, którzy nie osiągną określonych poziomów odzysku i recyklingu oraz redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji deponowanych na składowiskach w stosunku do masy odpadów komunalnych odebranych przez tego przedsiębiorcę oraz za niewywiązanie się z obowiązków sprawozdawczych.

Jednocześnie, administracyjne kary pieniężne będą nakładane przez WIOŚ na gminę za brak realizacji zadań własnych gminy, do których m.in. będzie należało osiągnięcie określonych w drodze rozporządzenia poziomów odzysku i recyklingu oraz redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji w stosunku do całkowitej masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Jednocześnie należy podkreślić, że wpływy z administracyjnych kar pieniężnych nakładanych zarówno na właścicieli nieruchomości jak również na przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych będą stanowiły przychód NFOŚiGW. Natomiast ewentualne administracyjne kary pieniężne nakładane na gminę będą wpływały na uszczuplenie sektora finansów publicznych.

Ponadto, w przypadku gmin, które przejmą obowiązki właścicieli nieruchomości będą one pobierały od właścicieli nieruchomości zamieszkujących daną gminę opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, która będzie pokrywała koszty funkcjonowania systemu, w tym koszty utworzenia oraz prowadzenia punktów selektywnego zbierania odpadów, a także koszty administracyjne. W związku z powyższym, opłata ta będzie generowała przychody do sektora finansów publicznych. Jednocześnie z obciążenia właścicieli nieruchomości opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi będzie wynikał obowiązek świadczenia przez gminy określonych usług, co tym samym będzie generowało koszty, a więc będzie stanowiło obciążenie dla budżetu gminy. Zakłada się jednak, że przychody z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i wydatki z tytułu funkcjonowania systemu będą się równoważyły.

Gminy, które nie podejmą stosownej uchwały celem przejęcia obowiązków właścicieli nieruchomości, będą funkcjonowały na dotychczasowych zasadach, z tym że zostaną nałożone na nie nowe obowiązki w zakresie osiągnięcia określonych w drodze rozporządzenia poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych oraz redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji, a także w zakresie sprawozdawczości oraz przeprowadzania czynności kontrolnych.

Na podstawie doświadczeń gmin (np. Legionowa, Pszczyzny), które w drodze referendum przejęły gospodarowanie odpadami komunalnymi na swoim terenie, można przyjąć następujące szacunki wpływów do budżetu gmin z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska:

Szacunkowe obliczenia:

- liczba mieszkańców w Polsce: ok. 38.000.000 osób,
- liczba gmin w Polsce: ok. 2.500 gmin
- średnia liczba osób przypadająca na jedno gospodarstwo domowe: 4 osoby
- średnia liczba osób w jednej gminie: $38.000.000 : 2.500 = 15.200$ osób/gminie
- średnia liczba gospodarstw domowych w gminie: $15.200 : 4 = 3.800$ gosp/gminie
- szacunkowa miesięczna opłata za gospodarowanie odpadami ponoszona przez jedno gospodarstwo domowe: 40 zł/mies
- szacunkowa roczna opłata za gospodarowanie odpadami ponoszona przez jedno gospodarstwo domowe: 480 zł/rok
- szacunkowy roczny przychód gminy ze wszystkich gospodarstw domowych na funkcjonowanie systemu: $480 \text{ zł/rok} \times 3.800 = 1.824.000 \text{ zł/gminę}$

Przedstawione powyżej wyliczenia odnoszą się wyłącznie do właścicieli nieruchomości, na którym prowadzone jest gospodarstwo domowe nie uwzględniając odpadów komunalnych pochodzących od podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, jednak z danych statystycznych wynika, że około 70% odpadów komunalnych generują gospodarstwa domowe, a pozostała część odpadów komunalnych powstaje w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej. W związku powyższym można przyjąć, że:

- szacunkowy roczny przychód gminy ze wszystkich gospodarstw domowych na funkcjonowanie systemu: 1.824.000 zł/gminę
- udział masy odpadów komunalnych wytwarzanych przez gospodarstwa domowe w stosunku do całkowitej masy odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy: 70 %
- udział masy odpadów komunalnych wytwarzanych w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej w stosunku do całkowitej masy odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy: 30 %
- szacunkowy roczny przychód gminy z opłat wnoszonych przez prowadzących działalność gospodarczą: $(1.824.000 \text{ zł/gminę} \times 30 \%) : 70 \% = 781.414,29 \text{ zł/gminę}$
- szacunkowy roczny przychód gminy z opłat wnoszonych przez wszystkie gospodarstwa domowe oraz prowadzących działalność gospodarczą: $1.824.000 \text{ zł/gminę} + 781.414,29 \text{ zł/gminę} = 2.605.714,29 \text{ zł/gminę}$

Należy zaznaczyć, że przy obecnie funkcjonującym systemie opłata za odbieranie odpadów komunalnych wynosi średnio 30 zł za pojemnik 120 l. Cztero osobowa rodzina wytwarza miesięcznie ok. 240 l odpadów komunalnych zmieszanych, co łącznie daje kwotę 60 zł/mies., a 720 zł/rocznie jaką przeciętna rodzina musi wydać na zagospodarowanie odpadów komunalnych. Natomiast, np. w Legionowie opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi przypadająca na gospodarstwo domowe 4 osobowe wynosi 34 zł za odebranie 2 razy w tygodniu worków do segregacji odpadów komunalnych, co tym samym w ujęciu rocznym obciąża budżet gospodarstwa domowego na kwotę 408 zł.

Jak wynika z powyższych szacunków proponowany system zagospodarowania odpadów w mniejszym stopniu będzie obciążał budżet mieszkańców, a tym samym będzie stwarzał gminom możliwości do jego realizacji.

Oczywiście gmina ustalając stawkę opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi będzie musiała uwzględnić szereg czynników, które będą wpływały na kształtowanie się opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, np. koszty odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości czy koszty transportu będą indywidualne w każdej gminie. Istotny jest również fakt, że stawki te są określane z uwzględnieniem selektywnego zbierania odpadów u źródła. Stawki te mogą ulec zmianie na wyższe przy odbieraniu odpadów zmieszanych lub w przypadku korzystnych cen za tzw. surowce wtórne przy selektywnym zbieraniu mogą ulec obniżeniu.

Jednocześnie, z uwagi na fakt, że na terenie gmin, które nie przejęły obowiązków właścicieli nieruchomości, opłaty za odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości nadal będą ustalane przez podmioty prowadzące działalność w tym zakresie, a proponowane zmiany systemowe odnoszące się do tych podmiotów regulują kwestie sprawozdawcze, w szczególności w zakresie osiągnięcia określonych poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych oraz redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji, w związku z powyższym nie przewiduje się wzrostu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Wdrożenie proponowanych rozwiązań systemowych przyczyni się do likwidacji niektórych wykroczeń, które zostaną zastąpione administracyjnymi karami pieniężnymi, co nie wpłynie w sposób istotny na sektor finansów publicznych. Natomiast, przyczyni się to w sposób bezpośredni do zwiększenia przychodów z tytułu administracyjnych kar pieniężnych w stosunku do przychodów z kar grzywny za wykroczenia, a także wpłynie na zwiększenie częstotliwości udzielania administracyjnych kar pieniężnych z powodu zmiany organów właściwych do orzekania: sądów powszechnych na organy administracji publicznej.

Należy również podkreślić, że gminy będą pozyskiwały środki finansowe z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska, w tym z tytułu opłat za składowanie odpadów komunalnych, które są uregulowane w założeniach do projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw, implementujących dyrektywę ramową 2008/98/WE. W świetle wprowadzanych rozwiązań w ww. ustawie, stawki opłat za składowanie odpadów komunalnych będą wzrastały ze względu na konieczność podnoszenia konkurencyjności innych niż składowanie form zagospodarowania odpadów. Przyjęcie takiego rozwiązania pozwoli utrzymać się na rynku gospodarki odpadami znacznie większej liczby przedsiębiorców, którzy zajmą się przetwarzaniem odpadów poprzez odzysk, recykling czy unieszkodliwianie inne niż składowanie odpadów.

3.2 Wpływ projektowanej ustawy na rynek pracy

Przez rozwój inwestycji, infrastruktury i usług w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi przewiduje się stworzenie nowych miejsc pracy zarówno w sektorze prywatnym, jak i w administracji samorządowej.

Należy zaznaczyć, że poprzez wprowadzenie proponowanych regulacji prawnych, które umożliwią gminom przejęcie praw właścicieli nieruchomości do dysponowania odpadami komunalnymi, konieczne będzie stworzenie przez gminy odpowiednich warunków dla prawidłowego funkcjonowania systemu. Ponieważ w wielu gminach zakres dotychczasowych obowiązków pracowników zajmujących się koordynowaniem prac związanych z gospodarką odpadami komunalnymi może się zwiększyć konieczne będzie wprowadzenie dodatkowych etatów, w ramach których realizowane będą nowe zadania gmin. Dokładna liczba nowo utworzonych miejsc pracy w gminach jest trudna do oszacowania i zależeć będzie m.in. od liczby gmin, które przejmą obowiązki właścicieli

nieruchomości, ich wielkości oraz rozwiązań przyjętych na danym terenie. Część gmin jest zdolna realizować powierzone nowe zadania w ramach istniejącego zatrudnienia.

Jednocześnie, w związku ze zmianą kierunku zagospodarowania odpadów komunalnych, które obecnie w przeważającej części (ponad 86 %) deponowane są na składowiskach odpadów, zachodzi potrzeba wybudowania instalacji odzysku, instalacji mechaniczno-biologicznego lub termicznego przekształcania odpadów komunalnych. Powyższe zadanie będzie realizowane w ramach regionów wyznaczonych w wojewódzkich planach gospodarki odpadami. W związku z powyższym, można będzie odnotować zarówno w trakcie budowy instalacji, jak również w czasie jej eksploatacji, wzrost liczby zatrudnienia zarówno dla kadry z wyższym wykształceniem, jak również w dużym stopniu dla osób z wykształceniem zawodowym i podstawowym. Ożywienie rynku pracy będzie miało również miejsce w rozwijającej się infrastrukturze wokół nowej instalacji. Pozwoli to na rozwój obszarów dotkniętych dużym bezrobociem, a w szczególności obszarów wiejskich.

Należy jednak zauważyć, że wprowadzenie rozwiązań systemowych, które w sposób bezpośredni wpłyną na ilość odpadów deponowanych na składowiskach odpadów, przyczyni się do zmniejszenia zatrudnienia na składowiskach. Jednak ogólna liczba osób zatrudnionych w branży zagospodarowania odpadów, powinna wzrosnąć, ze względu na obowiązek osiągania poziomów odzysku i recyklingu oraz redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji. Należy przez to rozumieć, że powinna wzrosnąć liczba miejsc pracy w instalacjach przetwarzających odpady.

Jednocześnie, zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych może przyczynić się do zmniejszenia zapotrzebowania na surowce pierwotne, co tym samym może wpłynąć na rynek pracy w tym sektorze. Ponadto, w gminach które przejmą obowiązki właścicieli nieruchomości, może wystąpić zjawisko zmniejszenia liczby przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, którzy zgodnie z projektowanymi przepisami będą wybierani na podstawie przetargów na odbieranie odpadów komunalnych z terenu danej gminy. Jednocześnie należy zaznaczyć, że w trosce o zachowanie miejsc pracy u prywatnych przedsiębiorców, spełniających wymagania techniczne i organizacyjne, zostały wprowadzone regulacje, w których gmina licząca powyżej 10 tyś. mieszkańców będzie obowiązana podzielić obszar gminy na sektory, w których będą organizowane przetargi odrębnie dla każdego sektora.

3.3 Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Analizując wpływ projektowanych rozwiązań systemowych na konkurencyjność gospodarki, w tym wpływ na konkurencyjność przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości należy zaznaczyć, że wszystkie podmioty bez względu czy będą to gminne jednostki komunalne czy prywatni przedsiębiorcy, będą musieli spełniać wymagania techniczne i organizacyjne, które zostaną określone w drodze rozporządzenia. Wprowadzenie jednoznacznie określonych wymagań pozwoli wyrównać szanse wszystkich podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, a także wyłonić z rynku najlepsze podmioty, które będą gwarantem osiągnięcia wyznaczonych celów w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi oraz w sposób maksymalny zapewnią bezpieczeństwo zarówno dla środowiska jak i mieszkańców. Określenie jednolitych wymagań jakie obowiązani są spełniać przedsiębiorcy pozwoli także uniknąć sytuacji w której podmiot prowadzący swoją działalność na terenie kilku gmin jest obowiązany spełniać różne wymagania techniczne.

Jednocześnie, przedsiębiorcy kierując się koniecznością osiągnięcia określonych w drodze rozporządzenia poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych oraz redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji, będą dążyli do realizacji powierzonych im zadań na jak najwyższym poziomie, co tym samym powinno podnieść konkurencyjność pomiędzy nimi.

Ponadto, wpływ na konkurencyjność projektowanych przepisów w dużej mierze będzie zależała od działań podejmowanych przez gminy. W przypadku gmin, które nie podejmą uchwały, na mocy której przejmą obowiązki właścicieli nieruchomości, konkurencyjność pomiędzy podmiotami prowadzącymi swoją działalność na terenie tych gmin nie powinna ulec zmianie. Natomiast w przypadku gmin, które przejmą obowiązki właścicieli nieruchomości, wybór podmiotu obsługującego właścicieli nieruchomości w zakresie odbierania od nich odpadów komunalnych będzie odbywał się na zasadach przetargu zgodnie z prawem zamówień publicznych.

Uwagi wymaga fakt, że gmina na swoim terenie może podzielić realizację zadań i przejąć gospodarowanie odpadami komunalnymi wyłącznie od mieszkańców pozostawiając dotychczasowy stan zawierania umów na odbieranie odpadów dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy wytwarzających odpady komunalne.

Należy również zaznaczyć, że gmina może powierzyć realizację zadań własnych w zakresie odbierania odpadów komunalnych gminnej jednostce organizacyjnej, utworzonej w oparciu o przepisy ustawy o finansach publicznych. W takim przypadku, gminne jednostki organizacyjne działają w ramach osobowości prawnej takiej jednostki (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2009 r. sygn. Akt II UK 416/08), a tym samym nie dochodzi do powstania zobowiązań o charakterze cywilnoprawnym, albowiem tego rodzaju zdarzenie prawne jakim jest wykonywanie zadania użyteczności publicznej za pośrednictwem gminnej jednostki organizacyjnej następuje w ramach jednej osobowości prawnej. W związku z powyższym gmina nie może udzielać zamówienia publicznego na podstawie umowy własnemu zakładowi budżetowemu. Powyższe stwierdzenie zostało potwierdzone w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, który wskazał, że instytucje publiczne mają możliwość wypełniania ciężących na nich zadań własnymi środkami, przy wykorzystaniu własnego personelu, bez potrzeby zwracania się do osób trzecich. Podobne stanowisko zajął Prezes Urzędu Zamówień Publicznych.

W świetle powyższego nie może budzić wątpliwości fakt, iż istnienie pomiędzy gminą a gminną jednostką organizacyjną utworzoną przez gminę więzi prawnych i faktycznych pozwala m.in. gminie na odstąpienie od stosowania reguł zamówień publicznych, co będzie miało miejsce w przypadku przedsiębiorców.

Należy jednak zaznaczyć, że gmina, biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców, jak również wielkość terenu, który zobowiązała się obsłużyć, podejmuje decyzję o podziale gminy na sektory, w których zostaną zorganizowane przetargi, wyłaniając tym samym kilka podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. Taka sytuacja będzie miała miejsce szczególnie w przypadku dużych gmin, w których jeden przedsiębiorca nie jest w stanie odebrać odpadów komunalnych od wszystkich właścicieli nieruchomości tej gminy. Biorąc pod uwagę powyższe, zostanie zapewniona konkurencyjność pomiędzy podmiotami funkcjonującymi na danym terenie, zarówno wobec przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, jak również gminną jednostką organizacyjną.

Jednocześnie, przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych będą mogli zrzeszać się np. w konsorcja, co umożliwi im dalsze funkcjonowanie na rynku gospodarki odpadami. Takie stwierdzenie znajduje uzasadnienie po analizie stanu faktycznego na rynku przedsiębiorców odbierających odpady komunalne. I tak np. w dużych aglomeracjach miejskich tj. w Warszawie, gdzie zezwolenie

na odbieranie odpadów komunalnych uzyskało ponad 100 przedsiębiorców, a faktycznie funkcjonuje na rynku zaledwie kilka procent, natomiast w Krakowie zezwolenie uzyskało ponad 60 przedsiębiorców, a w rzeczywistości 74 % odpadów komunalnych odbierane jest przez trzech przedsiębiorców. Na przykładzie województwa świętokrzyskiego, w którym dominują tereny rolnicze i małe aglomeracje miejskie większość podmiotów prowadzi działalność rozproszoną obsługując od kilku do kilkunastu gmin, gdzie dochodzi do sytuacji w której kilka podmiotów odbiera odpady komunalne z tej samej ulicy, co nie jest w żaden sposób uzasadnione ekonomicznie, organizacyjnie i środowiskowo.

Mając na względzie wątpliwości dotyczące dominującej pozycji gmin, a tym samym gminnych jednostek organizacyjnych, na rynku gospodarki odpadami komunalnymi, należy podkreślić, że projektowane zmiany sposobu zarządzania gospodarką odpadami komunalnymi poprawią konkurencyjność gospodarki w tym zakresie pomiędzy podmiotami świadczącymi usługi z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, którzy będą dążyli do realizacji powierzonych im zadań na jak najlepszym poziomie, co wpłynie na podniesienie jakości świadczonych przez nich usług, szczególnie w kwestiach związanych z odbieraniem odpadów komunalnych w sposób selektywny od właścicieli nieruchomości.

Jednocześnie, należy zaznaczyć, że zgodnie z proponowanymi rozwiązaniami systemowymi przedsiębiorca będzie wpisywał do wniosku o udzielenie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych lub do umowy na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości instalację do zagospodarowania odpadów, funkcjonującą w ramach wyznaczonego w wojewódzkim planie gospodarki odpadami regionu, do której będzie transportował zmieszane odpady komunalne oraz odpady zielone, co w przypadku funkcjonowania w danym regionie kilku tego samego rodzaju instalacji zapewni konkurencyjność pomiędzy instalacjami.

Należy zauważyć, że wprowadzenie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez gminę nie powoduje z mocy prawa zakazu świadczenia dodatkowych usług przez przedsiębiorców. Faktycznie spowoduje to jednak brak zainteresowania ze strony właścicieli nieruchomości zawieraniem umów z przedsiębiorcami na odbieranie odpadów komunalnych w zakresie w którym usługi te są świadczone przez gminę z tytułu pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Wprowadzenie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w dłuższym okresie doprowadzi do konsolidacji rynku, co należy uznać za pozytywne zjawisko, gdyż takie podmioty będą zdolne, w odróżnieniu od obecnie funkcjonujących przedsiębiorców do znaczących inwestycji kapitałowych. Należy przy tym zaznaczyć, że obecnie już na rynku funkcjonują przedsiębiorstwa rodzinne min. BYŚ, które zapewniając wysoką jakość świadczonych usług są w stanie utrzymać się na rynku, natomiast małe przedsiębiorstwa podobnie jak w innych gałęziach gospodarki powinny dążyć do poprawy jakości swoich usług, co w przypadku ochrony środowiska jest wymaganiem bezwzględny.

Ponadto, wraz z realizacją wojewódzkich planów gospodarki odpadami na terenie województw będą budowane nowe instalacje do zagospodarowania odpadów, do których będą transportowane zmieszane odpady komunalne oraz odpady zielone z danego regionu. Odnosząc się do obecnej liczby instalacji do zagospodarowania odpadów, należy domniemywać, że wprowadzenie dla gmin obowiązku budowy nowych instalacji do zagospodarowania odpadów, przyczyni się również do wzrostu konkurencji pomiędzy tymi instalacjami.

3.4 Wpływ na sytuację i rozwój regionalny.

Tworzenie zgodnie z planami gospodarki odpadami regionów, a w ich ramach zakładów zagospodarowania odpadów, a tym samym realizacja nowych inwestycji w zakresie zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych niewątpliwie wpłynie na rozwój regionalnej gospodarki odpadami komunalnymi.

4. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Zagadnienia regulowane projektem założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach przygotowanym przez zespół ds. ww. projektu założeń zostały przesłane do konsultacji społecznych do administracji samorządowej, przedstawicieli przedsiębiorców objętych przedmiotowymi przepisami, izb gospodarczych, a także instytucji badawczych i społecznych, których zakres działania obejmuje gospodarkę odpadami. Projekt założeń został również umieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej. W ramach przeprowadzonych konsultacji uwagi zostały zgłoszone przez:

- Rekopol Organizację Odzysku S.A.,
- Zespół Ekspertów ds. Gospodarki Odpadami i Ochrony Środowiska pod przewodnictwem dr inż. Krzysztofa Czajki,
- Ogólnopolską Izbę Gospodarczą Recyklingu,
- Stowarzyszenie Technologii Ekologicznych,
- Związek Pracodawców Gospodarki Odpadami,
- Krajową Izbę Gospodarki Odpadami,
- Instytut Ochrony Środowiska,
- Zdzisława Smolaka – „Eko-Obywatel”,
- Europejskie Towarzystwo Ekorozwoju,
- EkoFundusz,
- NSZZ „Solidarność”,
- Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Ekologii Miast,
- Polską Koalicję Na Rzecz Opakowań Przyjaznych Środowisku „Eko-Pak”,
- Górnośląski Związek Metropolitalny,
- Santa-Eko Sp.j.,
- Izbę Przemysłowo-Handlową Inwestorów Zagranicznych w Polsce,
- Polską Unię Właścicieli Nieruchomości, Zakład Utylizacji Sp. z o.o. w Gdańsku,
- ZUOK „Orli Staw”,
- Związek Komunalny Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina”,
- Polską Izbę Gospodarki Odpadami,
- Krajową Izbę Gospodarki Odpadami,
- Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
- Marszałka Województwa Łódzkiego,
- Marszałka Województwa Mazowieckiego,
- Marszałka Województwa Opolskiego,
- Marszałka Województwa Pomorskiego,
- Marszałka Województwa Wielkopolskiego,
- Marszałka Województwa Śląskiego,
- Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego,
- Marszałka Województwa Małopolskiego,
- Marszałka Województwa Podkarpackiego.

Zgłoszone uwagi, oprócz propozycji szeregu drobnych zmian, dotyczyły w szczególności:

- wydzielenia odpadów opakowaniowych i użytkowych, stanowiących część strumienia odpadów komunalnych, których dotyczą przepisy szczególne, z zaproponowanych zasad zagospodarowania odpadów komunalnych,
- rezygnacji z propozycji przejmowania przez marszałka województwa zadań nałożonych na gminy w przypadku niewykonania przez nie nałożonych obowiązków,
- rezygnacji z propozycji określania konkretnych miejsc przetwarzania odpadów,
- nałożenia na samorząd województwa obowiązku prowadzenia badań morfologii odpadów,

- propozycji kształtowania wysokości opłat za odbieranie odpadów komunalnych,
- przeniesienia własności odpadów na gminy.

W związku z kontynuowaniem prac nad powyższymi założeniami przez Ministra Środowiska nie zostały one poddane ponownym konsultacjom społecznym. Natomiast kolejne projekty są umieszczone na stronie MŚ.

Ponadto, zakłada się, że przedmiotowy projekt założeń zostanie przedłożony Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego celem zaopiniowania.